

การพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย
The improvement of Batik Motifs designs
in Three Southernmost Province of Thailand

อารีนา อีสามะ
สายชลี ชัยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
งบประมาณเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558

การพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย
The improvement of Batik Motifs designs
in Three Southernmost Province of Thailand

อารีนา อีสามะ
สายชลี ชัยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
งบประมาณเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558

ชื่อเรื่อง	การวิจัยการพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย
ชื่อผู้วิจัย	นางสาวอารีนา อีสามะ และนางสาวสายชลี ชัยศาสตร์
ตำแหน่ง	พนักงานมหาวิทยาลัย
สังกัด	หลักสูตรสาขาวิชาการออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและรวบรวมรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน 2) เพื่อศึกษาความต้องการของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย 3) เพื่อพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นใหม่ 5) เพื่อสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย และ 6) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุมชนและผู้บริโภคผลิตภัณฑ์กลุ่มร้านอาดำบาติก ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนศูนย์ฝักอาชีพอูดา ต.ไพรวัลย์ อ.ตากใบ จ.นราธิวาส กลุ่มสายบุรีบาติก ศูนย์แหล่งเรียนรู้ของชุมชน ต.ปาเซยาวอ อ.สายบุรี จ.ปัตตานี จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย แบบสอบถามความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นใหม่ และแบบสอบถามความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่า

จากการรวบรวมข้อมูลความต้องการของชุมชนผู้ผลิตและผู้บริโภคของทั้งสามจังหวัดมีความต้องการให้นำสิ่งที่บ่งชี้ของจังหวัดมาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบลวดลายผ้าบาติกใหม่ โดยจังหวัดยะลาได้แก่ ต้นศรียะลา เขื่อนบางลาง และยะลอ (แห) จังหวัดนราธิวาสได้แก่ ย่านดาโอ๊ะ เรือกอและ และมีสยิตวาตีอัลฮูเซ็น จังหวัดปัตตานีได้แก่ หาดแหมแหม เมืองโบราณยะรัง และกรงนกเขาปัตตานี ซึ่งผู้วิจัยได้นำรูปแบบลวดลายที่ออกแบบใหม่ไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกแล้วนำไปสอบถามความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นใหม่ พบว่า ชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดยะลา ที่พัฒนาขึ้นใหม่ ทั้ง 3 รูปแบบลวดลาย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบลวดลายพบว่า ชุมชนและผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับยะลอ (แห) อยู่ในระดับมากที่สุด

รองลงมาคือ ต้นศรียะลา และเขื่อนบางลาง ชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดนราธิวาส ที่พัฒนาขึ้นใหม่ ทั้ง 3 รูปแบบลวดลาย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบลวดลายพบว่า ชุมชนและผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับเรือกอและ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ มัสยิดวาดีอัลฮูเซ็น และย่านดาโอ๊ะ และชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดปัตตานีที่พัฒนาขึ้นใหม่ ทั้ง 3 รูปแบบลวดลาย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบลวดลายพบว่า ชุมชนและผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับเมืองโบราณยะรัง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ หาดแหมแหม และกรงนกเขาปัตตานี

จากนั้นผู้วิจัยได้นำผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกที่พัฒนาขึ้นตามรูปแบบลวดลายใหม่ไปสร้างเป็นต้นแบบผลิตภัณฑ์ แล้วนำไปสอบถามความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์ จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย พบว่า ชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดยะลา อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบลวดลายพบว่า ชุมชนและผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายเขื่อนบางลาง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายต้นศรียะลา และต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายยะลา (แห) ชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดนราธิวาส อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบลวดลายพบว่า ชุมชนและผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายเรือกอและ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายมัสยิดวาดีอัลฮูเซ็น และต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายย่านดาโอ๊ะ ชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบลวดลายพบว่า ชุมชนและผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายเมืองโบราณยะรัง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายกรงนกเขาปัตตานี และต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายหาดแหมแหม

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยไปเผยแพร่ให้กับกลุ่มแม่บ้านและได้จัดคำขอรับสิทธิบัตรรูปแบบลวดลายผ้าบาติกทั้ง 9 ลวดลาย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณา คณะผู้บริหารของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะกรรมการวิจัยคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ทุกท่านที่ได้กรุณาแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยดี รวมทั้งเจ้าหน้าที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ที่อำนวยความสะดวก และช่วยประสานงานกับทางมหาวิทยาลัยให้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่เสียสละในการเป็นที่ปรึกษางานวิจัยและให้คำแนะนำ ซึ่งเป็นประโยชน์ในด้านการออกแบบ การให้ข้อมูลสู่การปรับปรุงแก้ไขที่สมบูรณ์ของงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณนายอนุรักษ์ มูเก็ม ผู้ช่วยดีไซเนอร์ แแบรนด์ LA BOUTIQUE ของบริษัทแอซิคเบสต์ จำกัด ซึ่งเป็นผู้ช่วยในการออกแบบลายผ้าบาติกมาโดยตลอด

ขอขอบคุณคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ได้สนับสนุนทุนในการทำวิจัยเรื่องนี้ จนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำวิจัยเรื่องสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณหัวหน้ากลุ่มและสมาชิกกลุ่มผ้าบาติก ที่ส่วนร่วมในการเก็บข้อมูลและทำการวิจัย และร่วมกิจกรรมทำต้นแบบลายผ้าติก จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณเพื่อน และบุคคลที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวถึงไว้ในที่นี้ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และเป็นกำลังใจต่อผู้วิจัยมาโดยตลอด คุณค่าและประโยชน์ของงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจะมอบให้เป็นแนวทางเพื่อการศึกษาแก่ผู้ที่สนใจ ที่สามารถนำไปศึกษาประยุกต์ใช้สำหรับการออกแบบลายผ้าบาติกเพื่อให้ได้คงอยู่คู่คนไทยตลอดไป

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของโครงการวิจัย	2
กรอบแนวคิดของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ วิธีการและกระบวนการออกแบบรูปแบบและลวดลาย	
ศิลปะผ้าบาติก	6
ทฤษฎีที่สัมพันธ์กับการออกแบบรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	22
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	22
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	22
การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	23
บทที่ 4 ผลการวิจัย	25
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	55
สรุปผลการวิจัย	55
ข้อเสนอแนะ	56
บรรณานุกรม	58
ภาคผนวก	59
ภาคผนวก ก บันทึกข้อความขอความอนุเคราะห์เป็นที่ปรึกษา	60
ภาคผนวก ข คำขอจดสิทธิบัตร	70
ประวัติผู้วิจัย	80

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	26
2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นใหม่	42
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย	53

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดของการวิจัย	4
2	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	24
3	ต้นศรียะลา	27
4	เขื่อนบางลาง	28
5	ยะลอ	28
6	ย่านดาโ๊ะ	29
7	เรือกอและ	29
8	มัสยิดวาตีอัลฮูเซ็น	30
9	หาดแหลม	30
10	เมืองโบราณยะรัง	31
11	กรงนกเขาปัตตานี	32
12	ต้นแบบผ้าบาติกลายต้นศรียะลา	33
13	ต้นแบบผ้าบาติกลายเขื่อนบางลาง	34
14	ต้นแบบผ้าบาติกลายยะลอ (แห)	35
15	ต้นแบบผ้าบาติกลายย่านดาโ๊ะ	36
16	ต้นแบบผ้าบาติกลายเรือกอและ	37
17	ต้นแบบผ้าบาติกลายมัสยิดวาตีอัลฮูเซ็น	38
18	ต้นแบบผ้าบาติกลายหาดแหลม	39
19	ต้นแบบผ้าบาติกลายเมืองโบราณยะรัง	40
20	ต้นแบบผ้าบาติกลายกรงนกเขาปัตตานี	41
21	ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายต้นศรียะลา	44
22	ต้นแบบผลิตภัณฑ์ลายเขื่อนบางลาง	45
23	ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายยะลอ (แห)	46
24	ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายย่านดาโ๊ะ	47
25	ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายเรือกอและ	48
26	ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายมัสยิดวาตีอัลฮูเซ็น	49
27	ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายหาดแหลม	50
28	ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายเมืองโบราณยะรัง	51
29	ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายกรงนกเขาปัตตานี	52

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การออกแบบ ตรงกับคำว่า Design ในภาษาอังกฤษ ซึ่งหมายถึงการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยผ่านกระบวนการคิดเพื่อตอบโจทย์ของปัญหานั้น ๆ ให้มีความชัดเจนมากที่สุด เช่นเดียวกับกระบวนการออกแบบลวดลายศิลปะบนผืนผ้า ที่จำเป็นต้องมีความคิดสร้างสรรค์เชิงศิลปะ และมักนำเรื่องราวจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวที่สร้างความประทับใจให้กับมนุษย์ มาประกอบสร้างขึ้นด้วยรูปทรงที่หลากหลาย สี สัน พื้นผิว บริเวณว่าง และความแปลกใหม่ที่ศรัทธาในความเป็นธรรมชาติ นอกจากนี้ ความซ้ำกันของรูปทรง การทับซ้อนอย่างมีจังหวะของรูปทรงและความแตกต่างของขนาด ก็สามารถนำมาเป็นแนวคิดในการจัดวางและสร้างความงามผ่านความคิดสร้างสรรค์ของนักออกแบบได้เป็นอย่างดี (นวลน้อย บุญวงษ์, 2542)

ผ้าบาติก เป็นส่วนหนึ่งในสาขางานฝีมือ หัตถกรรม และแฟชั่น ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการออกแบบลวดลายศิลปะบนผืนผ้า โดยนำผ้าขาวมาทึ้นสีหรือเขียนรูปแบบลวดลายศิลปะด้วยเทียน ชี้ผึ้ง หรือสารกันสี ก่อนที่จะแต้มสี ย้อมสี หรือระบายสี ทำให้เกิดรูปแบบลวดลายประณีตงดงามด้วยสีสันแตกต่างกันตามจินตนาการ การทำผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยได้รับอิทธิพลมาจากประเทศอินโดนีเซีย ผ่านประเทศมาเลเซียเผยแพร่เข้าสู่ชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นที่นิยมและผลิตกันมากในเขต 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยนิยมเขียนรูปแบบลวดลายศิลปะจากธรรมชาติ อาทิ ดอกไม้ ใบไม้ สัตว์ และรูปแบบลวดลายศิลปะเครื่องเล่นต่างๆ จนประยุกต์กลายมาเป็นลวดลายเรขาคณิตในปัจจุบัน (ธวัชชัย ทุมทอง, 2545) ซึ่งลักษณะรูปแบบลวดลายศิลปะบาติกของภาคใต้นั้น ค่อนข้างจัดจ้านร้อนแรง ซึ่งมีความเป็นมาตั้งแต่ดั้งเดิมแล้วว่า ชาวชาวมุสลิมมีความเชื่อในการทำผ้าบาติกในเรื่องสีและลวดลาย โดยเชื่อว่า สีและลวดลายแต่ละแบบ แต่ละชนิดจะเป็นสิริมงคลแก่ผู้สวมใส่ มีความเชื่อว่า การสวมใส่ผ้าบาติกที่มีลักษณะพิเศษทั้งสีและลวดลายที่กำหนดไว้อย่างประณีต จะช่วยรักษาโรคร้ายไข้เจ็บได้ และยังมีเชื่ออีกว่า คู่บ่าวสาวที่สวมใส่เสื้อผ้าบาติกเข้าพิธีมงคลสมรสแล้ว จะทำให้คู่บ่าวสาวประสบแต่ความสุขตลอดชีวิต นอกจากนี้ สีและลวดลายในการผลิตผ้าบาติกของชาวชวาแต่ละพื้นที่มีลักษณะรูปแบบลวดลายศิลปะอย่างหลากหลายแตกต่างกัน จึงทำให้เกิดเอกลักษณ์เฉพาะตนเอง (โกศล พิณกุล, 2545)

การทำผ้าบาติกในประเทศไทยมีกันมาช้านานแล้ว เป็นทำในลักษณะอุตสาหกรรมครัวเรือน โดยเฉพาะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้เห็นความสำคัญของการผลิตผ้าบาติกจึงได้มีการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ทางด้านบาติกแก่ชุมชน ซึ่งในปัจจุบันได้มีการรวบรวมสมาชิกในชุมชนท้องถิ่น จัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพการผลิตผ้าบาติกของชุมชนให้เป็นอาชีพเสริมรายได้พิเศษของครอบครัว เปิดการอบรมกระบวนการผลิตผ้าบาติกให้แก่สมาชิกภายในชุมชนและผู้สนใจ เพิ่มผลผลิตออกจำหน่ายตามร้านค้าและแหล่งชุมชนใกล้เคียง แต่ผลผลิตดังกล่าวยังไม่เป็นที่รู้จักของกลุ่มชน โดยเฉพาะลูกค้าและผู้สนใจทั่วไปนัก เนื่องจากมีข้อจำกัดและปัญหาเกี่ยวกับด้านการออกแบบรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก ในการสร้างองค์ประกอบของการจัดวางลวดลายบนผืนผ้า ที่มาของเส้นและ

ลวดลายที่ต้องการเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความแปลกใหม่ ความน่าสนใจและความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งกลุ่มผู้ผลิตยังคงใช้รูปแบบเดิมที่ได้รับการอบรมมาลอกเลียนแบบจากผลิตภัณฑ์ของแหล่งผลิตอื่นซ้ำๆ กัน จึงทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ซึ่งหากมีการพัฒนารูปแบบลวดลายที่หลากหลาย มีองค์ประกอบศิลป์ในการจัดวางรูปแบบ ลวดลาย สีเส้นและพื้นที่ว่าง จะยิ่งเป็นการเพิ่มคุณค่าความแปลกใหม่ เป็นที่น่าสนใจ และมีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์บนผืนผ้าบาติกของชุมชน ส่งผลให้เพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์มากยิ่งขึ้นตามไปด้วย

จากความสำเร็จและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัยจะเห็นได้ว่า เป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ควรได้รับการพัฒนา คือ การพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย เพื่อให้ผู้ผลิตได้รับองค์ความรู้ ทักษะ วิธีการและกระบวนการออกแบบลวดลาย ทำให้สามารถนำทฤษฎีหลักการออกแบบลวดลาย ทฤษฎีการจัดองค์ประกอบศิลป์ และทฤษฎีของสีและการใช้มาใช้ในการจัดวางลวดลายอย่างสวยงามเหมาะสม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการสร้างผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกให้มีรูปแบบลวดลายที่หลากหลายมากขึ้น ซึ่งการพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกระหว่างคณะผู้วิจัยและกลุ่มผู้ผลิตในชุมชนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่เป็นรูปธรรมช่วยแก้ปัญหา พัฒนา และส่งเสริมกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกให้มีศักยภาพสูงขึ้น เป็นที่นิยมของผู้บริโภค ส่งผลให้กลุ่มผู้ผลิตในชุมชนมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น ช่วยผลักดันผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกของชุมชนให้ได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนผ้าบาติก (มผช.) รวมทั้งเสริมสร้างกระบวนการสร้างอาชีพ สร้างงานที่มีคุณภาพและมีรายได้ ความเป็นอยู่ดีและมั่นคงขึ้น ตลอดจนช่วยอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาความต้องการของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย
3. เพื่อพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นใหม่
5. เพื่อสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย
6. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

ขอบเขตของโครงการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยประยุกต์เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมุ่งศึกษารวบรวมรูปแบบลวดลายศิลปะที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ในอดีตสู่การพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกลวดลายใหม่ตามที่ชุมชนและผู้บริโภคต้องการ โดยเน้น

การวิจัยประยุกต์เชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม ข้อมูลของการวิจัยได้จากแบบสอบถามความต้องการของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย แบบสอบถามความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นใหม่ และแบบสอบถามความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย โดยกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาที่จะพัฒนา ดังนี้

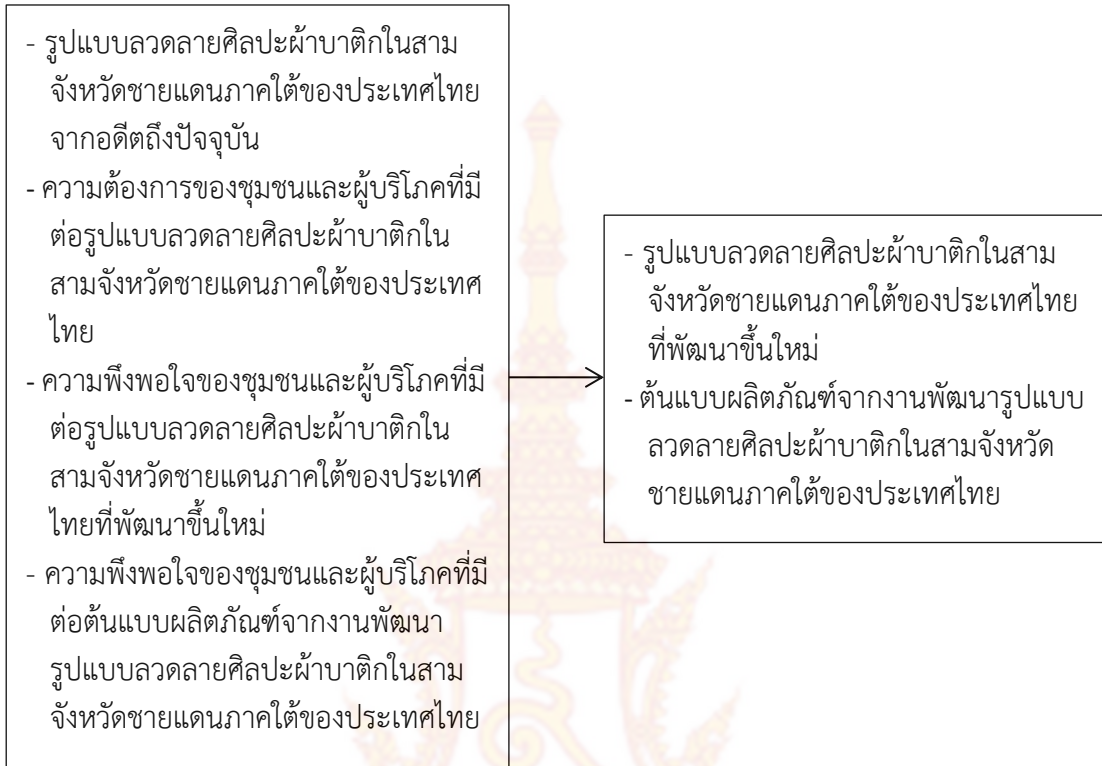
1. รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกดั้งเดิมที่ปรากฏอยู่บนผืนผ้าบาติกในชุมชนท้องถิ่นของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย
2. รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกใหม่ที่คณะผู้วิจัยและผู้ผลิตร่วมกันออกแบบพัฒนาเป็นลักษณะรูปแบบลวดลายศิลปะใหม่ที่ประกอบด้วยรูปแบบลวดลายศิลปะธรรมชาติ สัญลักษณ์ และเรขาคณิต
3. วิธีการและกระบวนการออกแบบลวดลาย ยึดหลักตามทฤษฎีหลักการออกแบบลวดลาย ทฤษฎีการจัดองค์ประกอบศิลป์ และทฤษฎีของสีและการใช้ เป็นแนวทางในการพัฒนาให้เกิดลักษณะรูปแบบลวดลายศิลปะใหม่ ประกอบกับการลงมือปฏิบัติจริงของผู้ผลิตให้ปรากฏบนผืนผ้าบาติก
4. การปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจะใช้กลุ่มผู้ผลิตในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ได้แก่
  - 4.1 กลุ่มร้านอาดำบาติก ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา
  - 4.2 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนศูนย์ฝักอาชีพญาดา ต.ไพรวัลย์ อ.ตากใบ จ.นราธิวาส
  - 4.3 กลุ่มสายบุรีบาติก ศูนย์แหล่งเรียนรู้ของชุมชน ต.ปาเซยาวอ อ.สายบุรี จ.ปัตตานี

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย เป็นงานวิจัยประยุกต์เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม คณะผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นในการพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกตามความต้องการของกลุ่มผู้ผลิตในชุมชนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการสร้างผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกได้อย่างมีคุณภาพและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น โดยการบรรยายให้ความรู้เสนอแนะและลงมือปฏิบัติการจริงแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้ผลิตได้รับองค์ความรู้ ทักษะ วิธีการและกระบวนการออกแบบลวดลาย โดยนำองค์ความรู้ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก ทฤษฎีที่สัมพันธ์กับการออกแบบรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก ได้แก่ ทฤษฎีหลักการออกแบบลวดลายมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะ ทฤษฎีการจัดองค์ประกอบศิลป์มาใช้ในการจัดวางลวดลาย และทฤษฎีของสีและการใช้ในการระบายสีบาติก และพื้นฐานชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยเป็นกรอบแนวคิด ดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยให้มีรูปแบบลวดลายศิลปะที่หลากหลาย เป็นเอกลักษณ์เอกลักษณ์ของท้องถิ่น
2. การจดสิทธิบัตรรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นมาใหม่
3. กลุ่มผู้ผลิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนำทฤษฎีองค์ประกอบศิลป์ไปประยุกต์ใช้ในวิธีการและกระบวนการออกแบบรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกใหม่ ๆ ได้ตามความต้องการ
4. มีคุณค่าทางวิชาการต่อการการออกแบบลวดลายบนพื้นผ้า และวงการทั่วไป
5. ชุมชนและผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกเห็นถึงคุณค่าของรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
6. ผลการวิจัยช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมการออกแบบโดยยกระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนผ้าบาติก (มผช.) เพิ่มมูลค่าการผลิตและปริมาณการผลิตผ้าบาติกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้มีรูปแบบที่หลากหลายขึ้น และมีเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

7. ผลการวิจัยเป็นแนวทางพื้นฐานของการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับงานผ้าบาติกของชุมชนท้องถิ่น ทำให้ชุมชนท้องถิ่นเกิดการพัฒนาย่างมั่นคงและยั่งยืน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนารูปแบบลวดลาย หมายถึง การพัฒนารูปแบบลวดลายผ้าบาติกในแต่ละท้องถิ่นของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ที่ได้รับการคัดสรรรูปแบบที่มีอยู่ดั้งเดิมร่วมกับผู้ผลิตในท้องถิ่นให้เกิดรูปแบบลวดลายใหม่ที่หลากหลาย โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีหลักการออกแบบลวดลายมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะ ทฤษฎีการจัดองค์ประกอบศิลป์มาใช้ในการจัดวางลวดลาย และทฤษฎีของสีและการใช้ในการระบายสีบาติกและพื้นฐานชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ในการสร้างสรรค์และออกแบบลวดลายใหม่ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นขึ้น

รูปแบบลวดลาย หมายถึง ลักษณะของเส้นหรือจุดที่มาประกอบกันเป็นลวดลายต่าง ๆ บนผืนผ้าโดยการเขียนด้วยเทคนิคที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น

ผ้าบาติก หมายถึง เป็นผ้าชนิดหนึ่งที่ใช้เทคนิคการวาดเขียนสีให้เกิดลวดลายบนผืนผ้าขาว โดยใช้วิธีการกั้นสีที่มีคุณลักษณะคล้ายขี้ผึ้ง (Liquid Wax) อาทิ เทียน ขี้ผึ้ง ยางพารา แป้งเปียก แล้วใช้วิธี การแต้ม ระบาย หรือย้อมให้ติดสี

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น และนำเสนอเนื้อหาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ วิธีการและกระบวนการออกแบบรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก
2. ทฤษฎีที่สัมพันธ์กับการออกแบบรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ วิธีการและกระบวนการออกแบบรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก

1.1 ความหมายของผ้าบาติก

คำว่า BATIK เป็นคำที่ชาวชวานำมาใช้เป็นกลุ่มแรก ซึ่งเข้าใจมาจากคำว่า TITIK หรือ TIK หมายถึง การขีดเขียนด้วยรอยหยดของสารกันสีเป็นดวงหรือเป็นจุดขนาดต่าง ๆ หรือการวาด การเขียน การระบายสีบนผืนผ้า หรือใช้เรียกผ้าย้อมสีชนิดหนึ่งที่รวมเอาศิลปะและเทคนิคการเคลือบ หรือสร้างลายด้วยเทียนหรือขี้ผึ้งและการย้อมสีเข้าด้วยกัน (เอกสรรงค์ อังคารวัลย์, 2534)

ผ้าบาติก เป็นคำที่ใช้เรียกผ้าที่ย้อมสีชนิดหนึ่งที่เกิดจากการนำผ้าขาวมากันสีโดยใช้เทียน ขี้ผึ้งหรือสารกันสีปิดส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดสี แล้วใช้วิธีการแต้ม ระบายหรือย้อมในส่วนที่ต้องการให้ติดสี ซึ่งทำให้เกิดลวดลายที่ประณีตสวยงาม บาติกจึงเป็นคำที่ใช้ถึงวิถีเจาะจงของการออกแบบที่มีสีสันของผ้า โดยวิธีการนี้มีความเกี่ยวข้องและครอบคลุมถึงการออกแบบด้วยการใช้สารที่ปกติเป็นของเหลว (Liquid Wax) อันเป็นสารที่ได้จากขี้ผึ้งหรือสารชนิดอื่น ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพคล้ายขี้ผึ้งมาใช้ในการรักษาสีดั้งเดิมของผ้าไว้ในขณะที่ทำการระบายสี ทั้งนี้ผ้าที่ถูกกระทำอาจมีสีเดียวหรือหลายสีก็ได้ ขึ้นอยู่กับจำนวนไขหรือสารกันสีและโอกาสเมื่อทำปฏิกิริยากับสารสีหรือสีย้อม (ธวัชชัย ทুমทอง, 2545) สำหรับคนในท้องถิ่นภาคใต้เรียกผ้าบาติกนี้ว่า ผ้าปาเต๊ะ หรือ ผ้าบาเต๊ะ ดังนั้น ผ้าบาติกหรือผ้าปาเต๊ะ เป็นคำที่ใช้เรียกผ้าชนิดหนึ่งที่มีวิธีทำโดยใช้เทียนปิดส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดสี และใช้วิธีการแต้ม ระบาย หรือย้อมในส่วนที่ต้องการให้ติดสี ผ้าบาติกบางชิ้นอาจจะผ่านขั้นตอนการปิดเทียน แต้มสี ระบายสี และย้อมสีเป็นสิบ ๆ ครั้ง ส่วนผ้าบาติกอย่างง่ายอาจทำโดยการเขียนเทียนหรือพิมพ์เทียน แล้วนำไปย้อมสีที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (2530) ที่ให้คำนิยาม ผ้าบาติก (BATIK) หมายถึง ผ้าย้อมสีชนิดหนึ่ง โดยการนำเอาเทคนิคสองอย่างมารวมกัน โดยการกันสีด้วยเทียนและการย้อมสี สามารถทำได้โดยการนำเทียนไปหลอมเหลว แล้วใช้จันทร์ตั้ง แปรง พู่กัน จุ่มน้ำเทียน เขียนลงบนผ้าในส่วนที่ไม่ต้องการให้สีติด แล้วนำผ้าไปย้อม สีย้อมจะติดผ้าเฉพาะส่วนที่เป็นที่ว่างและตามรอยแตกของเทียน ส่วนที่ลงเทียนไว้เทียนจะเป็นตัวกันมิให้สีย้อมติดผ้าในบริเวณนั้น จากนั้นนำผ้าไปต้มเพื่อลอกเทียนออก จะได้ผ้าย้อมสีที่มีลวดลายลักษณะแปลกตาไปกว่าผ้าย้อมสีหรือผ้าพิมพ์ทั่ว ๆ ไป ซึ่งเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของผ้าบาติกไม่ซ้ำแบบใคร

บาติก (Batik) หรือปาเต๊ะ เดิมเป็นคำในภาษาชวาใช้เรียกผ้าที่มีลายเป็นจุดคำว่า “ติก” มีความหมายว่า เล็กน้อยหรือจุดเล็ก ๆ มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า ตรติก หรือ ตารติก (นันทา

โรจนอุดมศาสตร์, 2536) ซึ่งลักษณะของผ้าบาติกก็คือ การย้อมสี หรือระบายสีผ้าขาวให้มีสีสันสวยงามโดยมีคุณสมบัติของเทียน ทำให้เกิดลวดลายตามแต่จะออกแบบ ถ้าเป็นบาติกย้อมการแตกหักของเทียนเป็นส่วนสำคัญ ทำให้เกิดความสวยงามลวดลายของการแตกหักเป็นสีเส้นสีเล็กใหญ่ สั้นยาวต่อเนื่อง อย่างไม่มีวันซ้ำกัน แทรกไปตามรอยหักของเทียน (ปรัชญา อารมณ์, 2537) ส่วนในความหมายกว้าง ๆ นั้น หมายถึง การวาดเขียน (Drawing) การวาดระบายสี (Painting) หรือการเขียน (Writing) ดังนั้น คำว่า บาติก จึงมีความหมายว่า ผ้าที่มีลวดลายการขีดเขียนด้วยรอยหยดของสารกันสีเป็นดวงหรือเป็นจุดขนาดต่าง ๆ หรือการวาด การเขียน การระบายสีบนผืนผ้า หรือใช้เรียกผ้าย้อมสีชนิดหนึ่งที่รวมเอาศิลปะและเทคนิคการเคลือบหรือสร้างลายด้วยเทียนหรือขี้ผึ้งและการย้อมสีเข้าด้วยกัน (ศุภฤกษ์ ทองประยูร, 2542)

ดังนั้น คำว่า บาติก นั้นหมายถึง เป็นผ้าชนิดหนึ่งที่ใช้เทคนิคการวาดเขียนสีให้เกิดลวดลายบนผืนผ้าขาวโดยใช้วิธีการกันสีที่มีคุณลักษณะคล้ายขี้ผึ้ง (Liquid Wax) อาทิ เทียน ขี้ผึ้ง ยางพารา แป้งเปียก แล้วใช้วิธี การแต้ม ระบาย หรือย้อมให้ติดสี

1.2 ความเป็นมาของผ้าบาติก

สำหรับแหล่งกำเนิดของผ้าบาติกมาจากไหนยังไม่มีที่ยุติ นักวิชาการชาวยุโรปหลายคนเชื่อว่ามาจากอินเดียก่อน แล้วจึงมาแพร่หลายในอินโดนีเซีย อีกหลายคนว่ามาจากอียิปต์หรือเปอร์เซีย แม้ว่าจะได้มีการค้นพบผ้าบาติกที่มีอายุเก่าแก่ในประเทศอื่น ๆ ทั้งอียิปต์ อินเดีย และญี่ปุ่น แต่บางคนก็ยังเชื่อว่า ผ้าบาติกเป็นของดั้งเดิมของอินโดนีเซีย และยืนยันว่าศัพท์ที่เรียกเฉพาะวิธีการและขั้นตอนในการทำผ้าบาติก เป็นศัพท์ภาษาอินโดนีเซีย สีที่ใช้ย้อมก็มาจากพืชในอินโดนีเซีย แท่งขี้ผึ้งชนิดที่ใช้เขียนลายก็เป็นของอินโดนีเซีย ไม่เคยมีในอินเดียเลย เทคนิคที่ใช้ในอินโดนีเซียสูงกว่าที่ทำกันในอินเดีย และจากการศึกษาค้นคว้าของ N.J.Kron นักประวัติศาสตร์ชาวดัตช์ก็สรุปไว้ว่า การทำโครงสร้างบาติกหรือโครงสร้างปาเต๊ะ เป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก่อนติดต่อกับอินเดีย ซึ่งรัชชัชย ทุมทอง (2545) ได้กล่าวไว้ว่า บาติก เกิดขึ้นครั้งแรกในศาสนาของดัตช์ ซึ่งเป็นศาสนาประกาศขึ้นฝั่ง เพื่อค้าขายทางเรือ จากปัตตาเวียถึงเบงกอลและสุมาตรา ในคริสต์ศตวรรษที่ 17 ซึ่งเป็นผ้าที่ออกแบบมีสีสันสวยงาม

ประเทศอินโดนีเซียเป็นพื้นที่ที่บาติกได้เข้าไปถึงในช่วงที่รุ่งเรืองที่สุด เริ่มต้นในอดีตที่ใช้โดยสตรีผู้สูงศักดิ์ ต่อมาก็กลายเป็นเครื่องหมายแสดงความแตกต่างของคนชั้นสูงหรือพวกขุนนางในคริสต์ศตวรรษที่ 13 การทำผ้าบาติกผูกขาดโดยสุลต่านและจัดว่าเป็นศิลปะในราชสำนักโดยมีสตรีในราชสำนักเป็นผู้ผลิต และเมื่อมีการแพร่หลายมากขึ้นก็ใช้ในหมู่ครอบครัว คนใช้ ขุนนาง และสมาชิกอื่น ๆ ในสังคมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบาติกทีละน้อย สุดท้ายก็กลายเป็นเครื่องแต่งกายประจำชาติที่ใช้กันทั่วเกาะในอินโดนีเซีย (รัชชัชย ทุมทอง, 2545)

จากการศึกษาของความเป็นมาของผ้าบาติกอาจกล่าวได้ว่า แม้ว่าจะมีการค้นพบลักษณะผ้าบาติกในดินแดนอื่น ๆ นอกจากอินโดนีเซีย แต่ก็คงเป็นลักษณะเฉพาะท้องถิ่น วิธีการปลีกลอยจะแตกต่างกันตามวิธีการทำผ้าของชาติต่าง ๆ ที่จะให้มีลวดลาย สีสัน ผ้าบาติกของอินโดนีเซียก็น่าจะมีกำเนิดในอินโดนีเซียเอง คงไม่ได้รับการถ่ายทอดจากชาติอื่น ในทางกลับกันใน

ระยะต่อมาวิธีการทำผ้าบาติกของอินโดนีเซีย ได้รับการเผยแพร่ไปยังชาติอื่น ๆ ส่วนการทำผ้าโลรงบาติกนั้นคงมีกำเนิดจากอินโดนีเซียค่อนข้างแน่นอน

ปัจจุบัน แม้ว่าจะมีการทำผ้าบาติกในหลายจังหวัดในประเทศไทย แต่การแพร่หลายของผ้าบาติกนั้น เข้ามาทางจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรับเทคนิคการทำผ้าบาติกมาจากประเทศมาเลเซีย คนไทยรู้จักผ้าบาติกในลักษณะของ “ผ้าพันหรือผ้าปาเต๊ะพัน” โดยเรียกตามวิธีนุ่ง คือ พันรอบตัว คำว่า โลรง ก็มาจากภาษาอินโดนีเซียเช่นเดียวกัน ซึ่งหมายถึง ผ้านุ่ง คนในท้องถิ่นภาคใต้เรียกผ้าบาติกว่า “ผ้าปาเต๊ะ” หรือ “ผ้าบาเต๊ะ” คนรุ่นเก่าเรียกผ้าบาติกที่ไม่ผลิตในประเทศไทยว่า “ฝ้ายาวอ” หรือ “จาวอ” (Jawa, Java) ซึ่งหมายถึงผ้าขาวและเรียกชื่อต่างกันตามลักษณะของผ้าเป็นภาษาพื้นเมืองชายแดนภาคใต้ 4 ชนิดคือ

1. จาวอ ตูเลส (Jawa Tulis) เป็นผ้าลายเขียนทั้งผืน
2. จาวอ ตูเก (Jawa Tuke) ผ้าขาวกระบอกไม้ไผ่ ใช้เรียกชื่อผ้าปาเต๊ะเนื้อดี บางและเบา ผ้า 1 ผืนสามารถม้วนได้ 1 กำมือ นอกจากนี้ยังแสดงถึงกรรมวิธีในการเก็บผ้าในสมัยโบราณที่ม้วนเก็บในกระบอกไม้ไผ่โดยอบกระวานและกานพลู
3. จาวอ ปือละ (Jawa Beulet) หรือผ้า เรียกผ้าที่มีความยาวตั้งแต่ 3.5 – 4 หลา เป็นลักษณะผ้าที่ไม่เย็บติดกันเป็นถุง แต่ใช้วิธีการพันรอบตัว
4. จาวอ ซือแปะ (Jawa Seupet) เป็นผ้าบาติกที่มีลักษณะเป็นผ้านุ่งและผ้าที่มีคุณภาพเป็นที่นิยมกันมากกว่ามีคุณภาพดี คือ ผ้าตราดอกจิก ซึ่งเป็นเครื่องหมายทางการค้าชนิดหนึ่ง ชาวไทยนิยมผ้าบาติกที่ผลิตจากรัฐตรังกานูมากกว่าผลิตจากรัฐลันตัน โดยเรียกว่า “ผ้าปาเต๊ะตรังกานู” ชาวไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เรียนรู้วิธีการทำผ้าบาติก โดยได้รับเทคนิคการทำมาจากมาเลเซีย เทคนิคการทำผ้าบาติกเป็นเทคนิคที่มักจะถูกปิดเป็นความลับ และถ่ายทอดกันเป็นตระกูล ชาวไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเฉพาะในจังหวัดนราธิวาส จะศึกษาวิธีการทำผ้าบาติกโดยเดินทางไปเป็นลูกจ้างในโรงงานทำผ้าบาติกของญาติพี่น้องในประเทศมาเลเซียและจะจดจำเทคนิคต่าง ๆ โดยการสังเกตและประสบการณ์ในการทำงานเมื่อได้ความรู้แล้ว จึงเดินทางกลับมาตั้งโรงงานบาติกในประเทศไทย ซึ่งส่วนมากจะตั้งอยู่ที่อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส มีโรงงานผ้าบาติกทั้งขนาดใหญ่ที่มีเรือนแยกออกเป็นแผนกและโรงงานขนาดเล็กซึ่งอาศัยใต้ถุนเรือนหรือโรงงานเล็ก ๆ ตั้งอยู่ภายในสวนยางเป็นแหล่งผลิตทั้งนี้ขึ้นอยู่กับฐานะทางการเงินของผู้ผลิต

1.3 ลักษณะรูปแบบลวดลายผ้าบาติก

ลักษณะของลวดลายที่ปรากฏส่วนใหญ่ แบ่งออกตามกรรมวิธีในการผลิตยุคแรกของอินโดนีเซีย จะเป็นลวดลายที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะอินเดีย ซึ่งเข้ามาตั้งแต่ ค.ศ.150 โดยเฉพาะศาสนาพราหมณ์ฮินดูและเป็นลวดลายที่ทำมาจากเทพนิยายปรัมปราตลอดจนความเชื่อพื้นเมือง เช่น ลายครุฑ พญานาค สิงห์ เป็นต้น สำหรับญี่ปุ่นที่ได้รับอิทธิพลจากราชวงศ์ซุ่ยและถัง ผ้าบาติกไหมของญี่ปุ่นมักจะเขียนเป็นรูปต้นไม้และสัตว์ นักดนตรีเป่าขลุ่ย ฉากล่าสัตว์ และภาพภูเขา

ลักษณะรูปแบบลวดลายผ้าบาติก เป็นส่วนสำคัญของการออกแบบรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกที่ได้รับอิทธิพลทั้งศิลปะอินเดีย ศิลปะจีน ศิลปะมุสลิม และความเชื่อพื้นเมืองจากแหล่งผลิตและผู้บริโภค โดยเฉพาะลวดลายผ้าบาติกลายเขียน ผู้ออกแบบสามารถออกแบบให้มีรายละเอียด

สลับซับซ้อนอย่างไรก็ได้ ซึ่งโดยทั่วไปที่พบเห็นส่วนใหญ่ลักษณะรูปแบบลวดลายผ้าบาติก มีลักษณะใหญ่ ๆ 4 ชนิด คือ (นันทา โรจนอุตมศาสตร์, 2536)

1. ลายเรขาคณิต เป็นลักษณะลวดลายที่นำลักษณะของเส้น คือ เส้นตรง เส้นโค้ง เส้นคด ตลอดจนรูปทรงเรขาคณิต มาจัดองค์ประกอบให้ซ้ำกัน (Repetition) หรือเคลื่อนไหวอย่างมีจังหวะ (Rhythmic) การสลับไหลของเส้น ตลอดจนการจัดเส้นให้มีความต่อเนื่องกัน การจัดรูปทรงให้บังกัน ซ้อนกัน คาบเกี่ยวกัน ซึ่งเหมาะกับผ้าบาติกสำหรับบุรุษมากกว่าสตรี หรืองานจิตรกรรมเทคนิคบาติกเพื่อประดับฝาผนัง

2. ลวดลายที่ดัดแปลงจากธรรมชาติ โดยเฉพาะที่ดัดแปลงมาจากส่วนต่าง ๆ ของพรรณพฤกษา เช่น ดอก ใบ กิ่ง ก้าน ลวดลายชนิดนี้ มักจัดองค์ประกอบให้ดูนุ่มนวลอ่อนหวาน ลักษณะของลายมีการสลับไหลและต่อเนื่องกันเป็นจังหวะ บางครั้งอาจนำเอาเส้นตรง เส้นโค้ง มาจัดองค์ประกอบให้ดูเป็นใบ ช่อ พวง เถา ซึ่งเป็นลักษณะที่เลียนแบบมาจากธรรมชาติหรือดัดแปลงมาจากธรรมชาติ ทั้งในเรื่องของรูปทรงและสีสัน ลวดลายชนิดนี้นิยมใช้กับผ้าปูโต๊ะ ผ้าคลุมผม ผ้าคลุมตู้เย็น ผ้าคลุมโทรทัศน์ ผ้าม่าน ตลอดจนผ้าตัดเสื้อสตรี

3. ลายไทยและลายเครือเถา เป็นลักษณะลวดลายตามลักษณะของศิลปะประจำชาติ เช่น ลายกนก ลายเครือเถา ลายดอกพุดตาน ลายประเภทนี้นิยมเขียนบนผ้าไหมและไหมจีน เป็นผ้าตัดเสื้อและภาพบาติกประดับผนัง

4. ลายประเภทภาพสัตว์ โดยทั่วไปนิยมภาพนกมากกว่าภาพอื่น ๆ เนื่องจากภาพนกรับรูปร่างสวยงามและมีสีสันดึงดูดความสนใจมากกว่าภาพสัตว์ชนิดอื่น โดยเฉพาะบาติกจากอินโดนีเซีย ยกย่องว่า บาติกลายนกกเป็นบาติกชั้นสูง ภาคใต้ของไทยนั้นนิยมภาพลายนกกมากกว่าภาพสัตว์ชนิดอื่น นอกจากนี้ การทำบาติกสมัยใหม่โดยเฉพาะเมืองชายทะเล ยังมีการออกแบบเป็นลวดลายของใต้ท้องทะเลอีกด้วย

1.4 วิธีการและกระบวนการออกแบบรูปแบบลวดลายผ้าบาติก

คำว่า “การออกแบบลวดลาย” เป็นคำที่เกิดจากการนำคำ 2 คำมารวมกัน คือ คำว่า การออกแบบ กับคำว่า ลวดลาย คือ การออกแบบมีความหมายกว้างขวางตามความเข้าใจ และมีความเชื่อที่แตกต่างกันไปตามแต่ละวิชาชีพ ซึ่งสรุปได้ว่า การออกแบบหมายถึงการรู้จักการวางแผน เช่น การเลือกวัสดุ วิธีการสอดคล้องกับรูปแบบเป็นวิธีการสร้างสิ่งใหม่ และเป็นการปรับปรุงของเดิม ให้ดีขึ้นกว่าเดิม ส่วนการออกแบบลวดลายนั้นหมายถึง การนำองค์ความรู้และกระบวนการคิดมาจัดระบบใหม่โดยการผ่านเทคนิค วิธีการและสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นลวดลายต่าง ๆ มีความงามที่สัมพันธ์กับประโยชน์ใช้สอย วัสดุและการผลิตชิ้นงานนั้นสอดคล้องกัน ดังนั้น การออกแบบลวดลายผ้าบาติกตามความหมายของการออกแบบลวดลายที่กล่าวมาข้างต้น จึงหมายถึงวิธีและกระบวนการที่ไม่สลับซับซ้อนมากนัก ซึ่งผู้ผลิตผ้าบาติกส่วนใหญ่มักจะใช้ความรู้พื้นฐานเดิมของตน ประกอบกับแรงดลใจที่เกิดขึ้นจากแหล่งทรัพยากร รูปร่างทางภูมิศาสตร์ ธรรมชาติ สัญลักษณ์ รูปร่างเรขาคณิต ที่มีขนาดแตกต่างกันนำมาสร้างเป็นรูปภาพ หรือรูปแบบให้เกิดขึ้นใหม่มีความสวยงาม ดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคผ้าบาติกให้เกิดความพึงพอใจต่อผลผลิตของตนเองตามวิธีการและกระบวนการที่จะกล่าวดังต่อไปนี้คือ

1. การออกแบบลวดลายเพื่อให้กับผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องนุ่งห่ม เป็นวิธีการและกระบวนการในการออกแบบที่จะต้องขึ้นอยู่กับหลักการที่ต้องคำนึงถึงความสวยงามพร้อม ๆ ไปด้วยประโยชน์ใช้สอย ยิ่งทำเพื่อธุรกิจการค้าก็ยิ่งจะเป็นเรื่องที่ต้องคำนึงถึงการออกแบบ

2. วิธีการออกแบบลวดลายเพื่อใช้เป็นผลิตภัณฑ์ภายในครัวเรือนเป็นวิธีการและกระบวนการในการออกแบบที่ต้องคำนึงถึงความสวยงาม รูปร่างและรูปแบบลวดลายที่เป็นส่วนประกอบสำคัญของตัวผลิตภัณฑ์ ความพอดีของขนาด สัดส่วนและความเหมาะสม ตลอดจนหน้าที่ของการใช้สอยงานโดยตรง

3. กระบวนการและวิธีการสร้างลวดลายในการสร้างลวดลายนอกจากนักร้องออกแบบจะต้องศึกษาทำความเข้าใจกับหลักการออกแบบและกลวิธีในการออกแบบลวดลายด้วยวิธีการต่าง ๆ แล้วลงมือปฏิบัติการออกแบบลวดลายจริง นักออกแบบควรมีกระบวนการที่เป็นระบบเป็นขั้นตอนที่จะส่งผลให้งานมีประสิทธิภาพสูงสุด 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นรวบรวมข้อมูล นักออกแบบควรรวบรวมข้อมูลในหลาย ๆ ด้าน

3.2 ขั้นร่างแบบ ถือว่าเป็นอีกขั้นหนึ่งที่มีความสำคัญเนื่องจากการรวบรวมข้อมูลมากระจายมาเป็นลวดลายต่าง ๆ ซึ่งเป็นการถ่ายทอดแนวความคิดออกมาเป็นรูปธรรมนั่นเอง

3.3 ขั้นสร้างผลงานจริง เป็นขั้นตอนสุดท้ายหลังการตัดสินใจคัดเลือกแบบร่างแล้ว ซึ่งเป็นขั้นที่นักออกแบบจะต้องใช้ความละเอียด ประณีตและมีความรู้ด้านเทคนิควิธีการสร้างลวดลายในชิ้นงาน

ทั้งนี้ ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดวิธีการและกระบวนการออกแบบรูปแบบลวดลายผ้าบาติก เป็นการนำหลักการออกแบบทางศิลปะมาประยุกต์ใช้ ดังที่ อ้อยทิพย์ พลศรี (2545) กล่าวไว้ว่า การออกแบบรูปแบบลวดลายมีอย่างหลากหลาย ดังนี้

1. การออกแบบจากแม่ลาย
2. การออกแบบโดยใช้จังหวะ
3. การออกแบบโดยใช้รูปและพื้น
4. การออกแบบโดยใช้การลดหลั่น
5. การออกแบบโดยใช้ตาราง
6. การออกแบบโดยใช้ความใกล้ชิด
7. การออกแบบโดยหลักการต่อลวดลาย

นอกจากนี้ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งของวิธีการและกระบวนการออกแบบรูปแบบลวดลายผ้าบาติก คือ การวางลวดลายผ้าบาติก ซึ่งมีหลักการสำคัญเพื่อเป็นแนวทางในการวางรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกให้สวยงามเหมาะสม ดังที่ ดุษฎี สุนทรารชุน (2531) กล่าวถึงจุดสำคัญของระบบการวางลาย (System of Arrangement) นั้น มีหลักการต่อลายหรือการวางลวดลาย ดังนี้

1. การต่อลวดลายหรือวางลวดลายลักษณะแนวนอน
2. การต่อลวดลายหรือวางลวดลายลักษณะแนวตั้ง
3. การต่อลวดลายหรือวางลวดลายลักษณะเส้นหยักหรือซิกแซก
4. การต่อลวดลายหรือวางลวดลายลักษณะเส้นเฉียง

5. การต่อลวดลายหรือวางลวดลายลักษณะตาหมากรุก

6. การต่อลวดลายหรือวางลวดลายลักษณะชั้นบันได

ซึ่งนอกจากการต่อลวดลายหรือวางลวดลายตามลักษณะต่าง ๆ ทั้ง 6 ประเภทข้างต้นแล้ว การต่อลวดลายหรือวางลวดลายยังนิยมในลักษณะต่าง ๆ อีก เช่น การต่อลวดลายหรือวางลวดลายในลักษณะรูปเรขาคณิต ซึ่งสำหรับวิธีการและกระบวนการออกแบบรูปแบบลวดลายผ้าบาติกนั้น ลายเขียนจะควบคู่กับการจัดองค์ประกอบของตัวลายในการวางรูปแบบลวดลายโดยเน้นประโยชน์ใช้สอยหรือการนำไปใช้ อาทิ ผ้าเช็ดหน้า ผ้าพันคอ ผ้าคลุมผม หมอนอิง ผ้าสำหรับเครื่องแต่งกาย ผ้าบาติกลายต่อเนื่อง (นันทา โรจนอุดมศาสตร์, 2539)

จะเห็นได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ วิธีการและกระบวนการออกแบบรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะได้รับอิทธิพลมาจากประเทศอินโดนีเซียเสียส่วนใหญ่ เพราะการออกแบบรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก การเขียนลายต้องอาศัยหลักการทางศิลปะ โดยเฉพาะ จึงมีความสัมพันธ์กับทฤษฎีทางสาขาทัศนศิลป์ด้านการออกแบบประยุกต์ศิลป์ เพื่อนำองค์ความรู้ ทฤษฎีเข้ามาช่วยในการพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวยิ่งขึ้น

1.5 เทคนิคการทำผ้าบาติก

โกศล พิณกุล (2545) ได้ระบุลักษณะของการทำผ้าบาติกเพนท์ มีเทคนิคต่าง ๆ ดังนี้

1. เทคนิคการทำผ้าบาติกเพนท์ (ระบายสีเดียว) การทำผ้าบาติกระบายสีเดียว คือ กระบวนการระบายสีให้น้ำหนักอ่อนแก่ แต่ใช้เพียงสีเดียวแล้วใช้น้ำเปล่าสะอาดช่วยผสมทำให้สีความเข้มข้นจางลง เทคนิคการระบายโดยการไล่ค่าน้ำหนักสีให้เกิดความกลมกลืน

2. เทคนิคการทำผ้าบาติกเพนท์ (ระบายหลายสี) การทำผ้าบาติกระบายหลายสี เป็นกระบวนการเดียวกันกับการทำผ้าบาติกเพนท์สีเดียว แต่แตกต่างกันที่วิธีการระบายและการใส่สีของรูปร่างหรือลวดลายที่ออกแบบบนชิ้นงาน และการนำไปใช้ คุณค่าของงานบาติกเพนท์ลักษณะนี้จะสวยสดงดงาม เป็นที่สะดุดตาแก่ผู้ที่พบเห็น ขึ้นอยู่กับการออกแบบการใช้สีกับชิ้นงานและเรื่องราวที่นำมาเขียน

3. เทคนิคการทำผ้าบาติกเพนท์ (เส้นสีดำ) การทำผ้าบาติกเพนท์เป็นเส้นสีดำเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการเดินเส้นเทียนเข้าช่วยเพื่อให้เกิดเส้นสีดำต่าง ๆ หรือพื้นที่ เป็นกระบวนการที่ย่างยากพอสมควร เพราะผู้สร้างงานต้องมีทักษะการเขียนเทียนและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการใช้สีเพื่อให้ผลงานที่สำเร็จแล้วมีสีสันที่สวยงาม

4. เทคนิคการทำผ้าบาติกเพนท์ (ทับหรือซ้อนกันของสี) การทำผ้าบาติกทับซ้อนกันของสี เป็นเทคนิคและกระบวนการที่สร้างงานให้เกิดมิติของสีในผลงาน โดยไม่คำนึงถึงรูปแบบและลวดลายแต่จะให้ความรู้สึกของสีที่ทับซ้อนกัน ส่วนมากจะนำไปใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ตกแต่งฝาผนัง

5. เทคนิคการทำผ้าบาติกเพนท์ (งานตกแต่งจิตรกรรมฝาผนัง) การทำผ้าบาติกเพนท์งานจิตรกรรมฝาผนัง เป็นกระบวนการสร้างงานจิตรกรรม โดยใช้เทคนิคการทำบาติกเข้าช่วย

ลักษณะผลงานจึงแตกต่างกันไปจากงานบาติกทั่วไป เพราะเป็นการนำเอากระบวนการต่าง ๆ ของการสร้างงานบาติก เพื่อรวบรวมเป็นความคิดรวบยอดแล้วนำมาสร้างงานจิตรกรรมเทคนิคบาติก

นอกจากบาติกเพนท์แล้วยังมีการทำบาติกโดยเทคนิคอื่น ๆ ดังนี้

1. บาติกย้อม เป็นบาติกที่ใช้เทคนิคในการเขียนลวดลายด้วยจันติ้งหรือพิมพ์ลายด้วยเทียน แล้วนำไปย้อมสีจากสีที่มีค่าอ่อนไปหาสีที่มีค่าเข้ม หรือย้อมจากสีที่มีค่าเข้มปิดเทียนไว้บริเวณกว้างแล้วจึงย้อมสีทับกัน โดยใช้สีที่มีค่าอ่อนลง จนถึงสีเหลือง ลักษณะผ้าบาติกย้อมสี สีและลวดลาย มีความเข้มชัดกันทั้งสองด้าน

2. บาติกย้อมด้วยแปรง เป็นเทคนิคของบาติกสมัยใหม่ที่ไม่นิยมย้อมสีในภาชนะย้อม แต่วิธีการเขียนเทียนหรือพิมพ์ลายแล้วจึงผ้าในกรอบ และระบายสีด้วยแปรงตามต้องการ การย้อมสีด้วยแปรงสามารถสร้างงานได้หลากหลาย และสามารถใช้สีได้อย่างอิสระ มากกว่าบาติกย้อม

3. บาติกแต้มสี เป็นการเรียกชื่อบาติกที่พิมพ์เทียนและแต้มสีในดอกหรือลวดลาย การแต้มสีในลวดลายเป็นวิธีการจุ่มสีแล้วแต้มในลวดลายโดยไม่เกลี่ยสีให้เกิดแสงเงา จากนั้นจึงปิดเทียนแล้วนำไปย้อมสีพื้น บาติกแต้มสีนิยมมากในมาเลเซีย

4. บาติกระบายสี เป็นบาติกเทคนิคสมัยใหม่ที่พัฒนามาจากงานจิตรกรรมสีน้ำ และบาติกเขียนของอินโดนีเซีย โดยการเขียนเทียนด้วยจันติ้ง แล้วระบายสีด้วยพู่กันหรือแปรงให้เกิดค่าสีที่มีความแตกต่างกันมีมิติ แสง เงา และระยะใกล้ไกล บาติกระบายสีในปัจจุบันเป็นที่นิยมกันมาก นิยมสร้างงานเป็นบาติกเครื่องแต่งกายและบาติกจิตรกรรม

5. บาติกเทคนิคผสม เป็นชื่อเรียกบาติกที่มีเทคนิคบาติกที่มีการผสมผสานระหว่างเทคนิค 2 ชนิดขึ้นไป เช่น บาติกระบายสี และบาติกย้อมสี บาติกเขียน และบาติกพิมพ์ด้วยแม่พิมพ์โลหะ

6. บาติกเทคนิคผสมระหว่างซิลสกรีน 5 สี และวิธีการของบาติกพิมพ์คือ ออกแบบและถ่ายบล็อกสกรีนสำหรับแยกสีพิมพ์ เพื่อทำการพิมพ์รูปร่างและลวดลายลงบนผ้า ออกแบบแม่พิมพ์โลหะเป็นแม่พิมพ์ปิด เพื่อพิมพ์เทียนปิดลายและรูป เก็บสีจากการพิมพ์ซิลสกรีนแล้วจึงนำไปย้อมสีพื้น

7. บาติกเอ็กซ์เพลสชันนิสม์ เป็นบาติกการสร้างสรรค์ที่ใช้วิธีการเขียนเทียนด้วยจันติ้ง แปรงกาบมะพร้าว สบัตเทียน จุ่มเทียน ปาดเทียน ทำเทียนแตก เพื่อให้ได้พื้นที่แปลก ๆ โดยการย้อมสีในอ่างย้อม ย้อมด้วยแปรง การรัดสี กัดเทียน ซึ่งเป็นเทคนิคที่นิยมมากในการสร้างงานจิตรกรรมเทคนิคบาติก

8. บาติกเส้นสี เป็นเทคนิคของบาติกจิตรกรรมที่ต้องการเน้นความชัดเจนของรูปร่างและเรื่องราว บาติกเส้นสีในงานจิตรกรรม นิยมเส้นสีดำ โดยระบายสีดำเป็นสีพื้น แล้วเขียนเทียนบนพื้นสีดำ จากนั้นจึงกัดสีดำออก

9. บาติกเส้นสีทองและสีบรอนซ์ เป็นบาติกที่พัฒนามาจากบาติกเปอราดา ของอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นผ้าที่ใช้สำหรับประกอบพิธีกรรมของสุลต่าน ชาวมาเลเซียใช้เส้นสีทองเขียนบนผ้าไหม ออกแบบเป็นผ้าบาติกเครื่องแต่งกายที่ต้องการความหรูหรา

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการทดลองเทคนิคการทำผ้าบาติกในรูปแบบต่าง ๆ โดยผสมผสานกับเทคนิคดั้งเดิมร่วมกับผู้ผลิต เพื่อคัดสรรค้เทคนิคสร้างสรรค์รูปแบบลวดลายผ้าบาติกให้หลากหลายและมีลักษณะเฉพาะเพื่อให้เกิดเอกลักษณ์ในผลิตภัณฑ์ของแต่ละท้องถิ่นขึ้น

2. ทฤษฎีที่สัมพันธ์กับการออกแบบรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก

2.1 ทฤษฎีหลักการออกแบบลวดลาย

หลักการออกแบบลวดลายโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว มีหลักการออกแบบที่ยึดองค์ประกอบของการออกแบบ (Elements of Design) เพื่อถ่ายทอดความคิดให้เป็นการออกแบบ และเป็นแบบอย่างที่น่าสนใจ ซึ่งสรุปแนวทางการออกแบบลวดลายที่สำคัญ ดังนี้

2.1.1 แม่ลายหรือแม่บท ในพจนานุกรมศัพท์ศิลปะอังกฤษ – ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2530) หมายถึง ส่วนสำคัญที่เป็นประธานของสิ่งใดหรือเป็นความคิดที่เป็นส่วนประกอบสำคัญขององค์ประกอบใด ๆ เป็นต้น ซึ่งในทางศิลปกรรม หมายถึง คำโครงความคิดที่กำหนดลักษณะท่าทีลีลาความเคลื่อนไหวขององค์ประกอบต่าง ๆ ส่วนความหมายในทางจิตรกรรมและปติมากรรม แม่บทหมายถึง ส่วนก้านของต้นที่ขุดกันเป็นเกลียวพันกันไป ถือว่าเป็นลายแม่บทที่เป็นแนวทางทำต่อช่อดอก ใบ ไปในจังหวะที่ผสมกลมกลืนต่อเนื่องกันออกเป็นชุด ๆ แม่บทในทางศิลปะ มักเป็นต้นเค้าลักษณะเฉพาะตัว มีลีลา ซึ่งจำได้และพัฒนาจนกลายเป็นลักษณะประจำชาติหรือประจำยุคสมัยที่เกิดขึ้น เช่น ลายกนกก้านขดสมัยสุโขทัย ลายกนกเปลวของสมัยปลายอยุธยา หรือลายใบอะแคนทัสของกรีก ในทางสถาปัตยกรรมก็มีปรากฏ เช่น โคงค์ครึ่งวงกลม เป็นองค์ประกอบแม่บทของสถาปัตยกรรมโรมัน แผงไม้สำเร็จรูปเป็นแม่บทของสถาปัตยกรรมประเภทเรือนไทย ซึ่งจากแนวคิดของแม่ลายดังกล่าว จึงมีผู้คิดหลักการออกแบบลวดลายโดยการสร้างรูปมาตรฐานต้นแบบ

การสร้างรูปมาตรฐานต้นแบบ หมายถึง การออกแบบรูปทรงใดรูปทรงหนึ่งที่มีลักษณะง่ายขึ้นเพียง 1 รูป แต่สามารถผูกเป็นลวดลายอื่น ๆ ต่อไปได้อีก เอฟ.เอช.นอร์ตัน กล่าวว่าลวดลายต้นแบบมักเป็นรูปทรงธรรมดาที่ไม่มีความงดงาม แต่เมื่อนำลวดลายนั้นมาผูกต่อด้วยวิธีการดังต่อไปนี้ จะสามารถสร้างลายที่มีความงามขึ้นได้อย่างหลากหลาย ดังนี้

- 1) การเรียงลำดับ เป็นการนำลวดลายต้นแบบนี้มาเรียงลำดับในลักษณะการซ้ำของรูปร่าง
- 2) การสลับภาพซ้ายขวา เป็นการวางลวดลายต้นแบบในลักษณะสะท้อนผ่านกระจกเงาภาพจะกลับซ้ายเป็นขวา
- 3) การหมุนรอบจุด เป็นการวางลายต้นแบบรอบจุดศูนย์กลางจุดหนึ่ง ในลักษณะของภาพหมุน
- 4) การสลับซ้ายขวาและหมุนรอบจุด เป็นการนำลาต้นแบบวางสลับซ้ายขวาและนำมาวางรอบจุดศูนย์กลาง
- 5) การสลับซ้ายขวาและเรียงลำดับ เป็นการนำแบบมาสลับซ้ายขวา แล้วนำมาเรียงลำดับอีกครั้งหนึ่ง ภาพที่ได้จะมีลักษณะเหมือนภาพที่สะท้อนจากผิวน้ำหรือกระจก

6) การหมุนรอบจุดและเรียงลำดับ เป็นการนำต้นแบบ 2 ชั้น มาวางรอบจุด แล้วนำมาเรียงลำดับกันอีกครั้งหนึ่ง ภาพที่ได้จะไม่เหมือนกับภาพที่สะท้อนจากกระจกเพราะรูปทรงจะตรงข้ามกันหมด

7) การเรียงลำดับสลับจังหวะ เป็นการนำแบบมาเรียงลำดับและสะท้อนกลับลงด้านล่างในลักษณะสลับฟันปลา ซึ่งลวดลายที่แตกต่างกันออกไปจากการเรียงลำดับปกติ

8) การผสมระหว่างเรียงลำดับ สลับซ้ายขวา และหมุนรอบจุดเป็นการออกแบบลวดลาย โดยผสมผสานเพื่อสร้างเป็นลวดลายชิ้นใหม่

2.1.2 การใช้จังหวะ ถือเป็นหลักสำคัญของการสร้างลวดลาย เพราะการจัดจังหวะที่ดี จะช่วยให้ผลงานออกแบบดูเป็นระเบียบ เรียบง่ายและน่าสนใจ ซึ่งลักษณะของการเกิดจังหวะนั้นได้กำหนดไว้ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก เกิดจากการซ้ำของหน่วยหรือการสลับกันของหน่วยกับช่องไฟ ลักษณะที่สอง เกิดจากการเคลื่อนไหวต่อเนื่องกันของเส้น รูปทรง น้ำหนักหรือการเกิดจังหวะ ดังนี้

1) การซ้ำจังหวะเท่ากัน คือ การกำหนดหน่วยตั้งแต่สองหน่วยขึ้นไป ให้มีระยะห่างระหว่างหน่วยเท่า ๆ กัน หรือเป็นการกำหนดช่องไฟให้มีช่องว่างระหว่างหน่วยเท่า ๆ กัน เป็นจังหวะนั่นเอง ซึ่งหน่วยดังกล่าวสามารถเลือกได้หลายอย่าง เช่น เส้น รูปร่าง สี หรือลักษณะผิว เป็นต้น

2) การซ้ำจังหวะไม่เท่ากัน คือ การจัดจังหวะของหน่วยที่มีช่องไฟ หรือรูปแบบหน่วยให้แตกต่างกัน ทำให้ลวดลายดูแปลกตา มีการเคลื่อนไหว และน่าสนใจ

3) การซ้ำจังหวะสลับกัน คือ การจัดจังหวะที่มีรูปแบบอย่างน้อยสองชุดขึ้นไปให้มีลักษณะที่แตกต่างกัน จัดวางสลับกันซึ่งจะมีระยะห่างเท่ากัน หรือ ไม่เท่ากันก็ได้

4) การซ้ำจังหวะโดยการเน้นหรือพัก คือ การกำหนดหน่วยที่ต้องการขึ้นตั้งแต่หนึ่งหน่วยขึ้นไปแล้วจัดวางจังหวะให้มีระยะห่างเท่า ๆ กัน โดยมีการเน้นให้เกิดความแตกต่างขึ้นในหน่วยนั้น ๆ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การทำให้ค่าน้ำหนักที่จุดเน้นต่างจากจุดอื่น ๆ การใช้ลักษณะผิวให้เกิดความแตกต่าง หรือการใช้สี เป็นต้น

5) การซ้ำจังหวะโดยการสร้างความแตกต่างคือ กำหนดหน่วยที่มีความแตกต่างกัน ตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป จัดวางในลักษณะซ้ำ ๆ กัน แต่มีรูปแบบที่แตกต่างกันซึ่งสามารถสร้างในลักษณะแนวเดียวหรือเป็นชุดก็ได้

6) การจัดวางแบบทับซ้อน คือ การจัดจังหวะของหน่วยแต่ละหน่วยให้มีลักษณะทับซ้อนกันโดยเส้นระยะห่างเท่ากันหรือ ไม่เท่ากันมาประกอบในทิศทางที่ต่างกัน เช่น จากบนลงล่าง หรือซ้ายไปขวา เป็นต้น

7) การจัดจังหวะแบบคลื่นไหล คือการจัดจังหวะของหน่วยที่มีความต่อเนื่องคลื่นไหลไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เกิดความรู้สึกเคลื่อนไหวขึ้นในตัวลวดลาย

8) การจัดจังหวะแบบเปลี่ยนทิศทาง คือ การจัดปรับเปลี่ยนทิศทางของรูปร่างรูปทรงให้แปลกไปจากกลุ่ม ซึ่งอาจจะเปลี่ยนทิศทางจากซ้ายไปขวา หรือบนไปล่าง เป็นต้น

2.1.3 การใช้รูปและพื้น คือการสร้างลวดลาย โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ของรูปและพื้น ให้มีความประสานกลมกลืนกัน

2.1.4 การใช้การลดหลั่น คือ การจัดวางหน่วยในการสร้างลวดลายให้มีลักษณะลดหลั่นกันไป โดยใช้รูปแบบที่ซ้ำ ๆ กันมาจัดวางให้เกิดการลดหลั่นด้วยขนาดใหญ่ไปหาเล็กหรือเล็กไปหาใหญ่

2.1.5 การใช้ตาราง การจัดลวดลายให้อยู่ภายในกรอบของตารางหรือเกิดจากการเชื่อมต่อระหว่างกลุ่มของตาราง โดยการกำหนดตารางเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส หรือสี่เหลี่ยมผืนผ้าก็ได้

2.1.6 การใช้ความใกล้ชิด คือ การจัดวางหน่วยต่าง ๆ ที่ต้องการให้ดูเหมือนว่า แต่ละหน่วยเป็นของกันและกัน จะขาดหน่วยใดหน่วยหนึ่งมิได้ ลวดลายโดยรวมจึงมีลักษณะเป็นกลุ่ม ไม่กระจัดกระจายไปคนละทิศทางทำให้มีเอกภาพและเกิดการรับรู้โดยรวมได้เป็นอย่างดี

2.1.7 การใช้หลักการต่อลวดลาย คือ การจัดวางระบบของลายให้สอดคล้องกับพื้นที่ว่าง โดยมีการวางแผนอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อความเหมาะสมกับผลงานที่ต้องการออกแบบซึ่งในที่นี้ได้ให้หลักการต่อลวดลายไว้ 2 แนวทาง ได้แก่ แนวทางแรก เป็นการต่อลายตามแนวทางต่าง ๆ ดังนี้

1) การต่อลวดลายแบบแนวนอน เป็นการนำเอาลายมาต่อกันแนวนอนไปเรื่อย ๆ จนสุดชิ้นงาน

2) การต่อลวดลายแบบแนวตั้ง เป็นการนำเอาลายมาเรียงต่อกันในแนวตั้งเป็นแถวยาวจนสุดผลงาน แบบเดียวกับการต่อแบบแนวนอน

3) การต่อลวดลายแบบเส้นหยักหรือซิกแซก เป็นลวดลายที่มีลักษณะของเส้นหยักขึ้นลงทำมุมต่อกันในแถวเดียวกัน โดยแต่ละแถวจะอยู่ขนานกันตลอดแนว

4) การต่อลวดลายแบบเส้นเฉียง เป็นการจัดวางลวดลายในแนวเส้นเฉียงต่อกันเป็นแถว

5) การต่อลวดลายแบบตาหมากรุก เป็นการจัดวางลวดลายให้อยู่ในตารางที่มีพื้นที่เท่ากันเหมือนตารางหมากรุก

6) การต่อลวดลายแบบขั้นบันได เป็นการจัดวางลวดลายให้มีการยกระดับของหน่วยขึ้นในระดับเท่า ๆ กันไปเรื่อย ๆ เหมือนขั้นบันได

และแนวทางที่สอง เป็นการต่อลายในลักษณะต่าง ๆ โดยอาศัยรูปทรงเรขาคณิต

1) การต่อลายในลักษณะสี่เหลี่ยม

2) การต่อลายในลักษณะการเรียงอิฐแนวนอนหรือแนวตั้ง

3) การต่อลายในลักษณะเหลี่ยมเพชร หรือสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน

4) การต่อลายในลักษณะสามเหลี่ยม

5) การต่อลายในลักษณะลวดตาข่าย

6) การต่อลายในลักษณะหกเหลี่ยม

7) การต่อลายในลักษณะรูปแบบพัด

8) การต่อลายในลักษณะวงกลม

สำหรับการวิจัยนี้เป็นการออกแบบรูปแบบลวดลายผ้า ผู้วิจัยจึงยึดหลักการออกแบบลายผ้า ดังนี้ (ดุซงกี สุนทรารชุน, 2531)

1. ลายขนาดเล็ก (Tiny)

2. ลายขนาดเล็ก (Small)

3. สายขนาดกลาง (Medium)

4. สายขนาดใหญ่ (Large)

นอกจากขนาดลวดลายในการออกแบบแล้ว ในการออกแบบลวดลายผ้าจะต้องคำนึงถึง ส่วนของลวดลายที่จะนำมาสร้างด้วย ซึ่งมี 4 ประเภท ได้แก่ จุด (Point) เส้น (Line) รูปร่าง (Shape) และแสง-เงา (Light Shade) (พินาลิน สาริยา, 2549)

สำหรับการออกแบบลวดลายบาติกเพนท์ลายมือเขียนนั้น ผู้ออกแบบสามารถที่จะ ออกแบบให้มีรายละเอียดสลับซับซ้อนอย่างไรก็ได้ ทั้งนี้เนื่องจากบาติกเพนท์ลายมือเขียน ผู้เขียน สามารถที่จะเลือกขนาดของจันตั่งที่จะเขียนเขียน เลือกลีที่ระบายเกิดความตื้นลึก จะเน้นสีให้มี จุดเด่นในลักษณะใดก็ได้ตามจุดประสงค์ของผู้ออกแบบตรงกับรสนิยมผู้ใช้

ขั้นตอนการออกแบบที่ดี ผู้ออกแบบควรเริ่มต้นจากการคิดให้มากในหลายทาง แล้ว พยายามถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นลักษณะของลวดลายและรูปแบบภาพต่าง ๆ อย่างง่ายให้มากที่สุด การขีดเขียนภาพได้บ้างจะเป็นตัวช่วยให้การออกแบบสะดวกขึ้น การเขียนก็ควรให้เป็นรูปร่างดู แล้วรู้เรื่องทั่วทั้ง ซึ่งพอจะนำเสนอแนวทางการทำเพื่อการออกแบบ ดังนี้

1. การลอกแบบ เป็นขั้นตอนที่ง่าย ไม่ต้องใช้ความคิด อาศัยการเลือกสรรที่ดีเขา ออกแบบไว้อย่างไรก็เอาของเขามาลอกทั้งหมดใช้แต่กำลังมือ

2. การดัดแปลงแบบ เป็นขั้นตอนที่ควรฝึกฝนเพราะเริ่มใช้ความคิดและการเลือกสรร มากขึ้น การดัดแปลงเรื่องของสีขนาด จำนวนหรือการจัดภาพ จะต้องเหมาะสมกับการใช้งาน ลักษณะของการดัดแปลงที่ดี ผลงานที่เกิดขึ้นใหม่ทั้งรูปและความคิดควรจะดีกว่าของเดิมที่ดัดแปลง มา การมีมารยาทในการยอมรับกับคนทั่วไปว่าเอามาจากไหน ของใคร และอย่างไร ถือว่าเป็นการ เคารพและความคิดสร้างสรรค์ของผู้อื่น

3. การคิดแบบขึ้นมาใหม่ คือ การออกแบบได้เองเป็นขั้นตอนที่ดียิ่งในการสร้างสรรค์ ผลงานที่ช่วยให้เกิดแนวทางการออกแบบใหม่มากขึ้น เป็นกระบวนการที่ค่อนข้างยากเพราะนอกจากจะ อาศัยความสามารถในการจัดรูปแบบให้สวยงาม การเขียนให้เป็นรูปร่างดูแล้วรู้เรื่อง ยังต้องคำนึงถึง สภาพแวดล้อมและความต้องการของตลาดเพื่อการจำหน่ายอีกด้วย

3.1 การจัดเรื่องราวหรือส่วนต่าง ๆ ของภาพ เป็นสิ่งสำคัญต้องรู้ก่อนว่าจะ ออกแบบเพื่อใช้สอยกับงานประเภทใด เช่น ผ้าเช็ดหน้า ผ้าพันคอ ผ้าตัดเสื้อ ผ้าปูโต๊ะ ปลอก หมอน หรือภาพแขวนผนัง แล้วจึงกำหนดเรื่องราว รูปแบบ ที่จะลงในผ้าให้เหมาะสมกับขนาด ของชิ้นงานที่เป็นสากล

3.2 รูปแบบที่จะนำมาใช้ในการออกแบบ เป็นรูปแบบที่ได้มาจากของจริง หรือ ถ่ายมาจากของจริง เช่นดอกไม้ แมลง กุ้ง หอย ปู ปลา ฯลฯ จากภาพถ่ายในหนังสือวารสาร แผ่น โปสเตอร์โฆษณา การ์ดต่าง ๆ ซึ่งเขาคัดเลือกแล้วลงตีพิมพ์ เอามาดัดแปลงเป็นรูปทรงใหม่

3.3 การคิดหารูปแบบ เป็นการคิดหารูปแบบต่าง ๆ มาประกอบเรื่องให้สอดคล้อง กับลักษณะประเทศหรือสภาพท้องถิ่นต่าง ๆ เช่น เมืองชายทะเลก็นำเอารูป ปู กุ้ง หอย ปะการัง มาเป็นแบบเพื่อให้เข้ากับบรรยากาศ

3.4. การถ่ายทอดรูปแบบ เป็นการนำเอาลักษณะของสัตว์หรือรูปแบบจาก ธรรมชาติอื่น ๆ มาตัดทอนส่วนละเอียดออก ให้คงเหลือเส้นรอบนอกและภายในที่สำคัญบางส่วนไว้

3.5 การกำหนดสี นอกจากรูปแบบลักษณะต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วการกำหนดสีนับได้ว่า เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความสวยงาม ซึ่งการทำผ้าบาติกเพนท์ลายมีโอกาสนเล่นสีได้มาก ส่วนที่เป็นจุดเด่นก็ควรไล่สีให้มาก ส่วนประกอบอาจลดลงมา

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ การนำทฤษฎีหลักการออกแบบลวดลายเข้ามาใช้ในการพัฒนา รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก เพื่อให้มีความสอดคล้องกับการใช้ทฤษฎีการจัดองค์ประกอบศิลป์ เพื่อออกแบบรูปแบบลวดลายให้มีความสวยงามและเพิ่มคุณค่าให้กับผ้าบาติกยิ่งขึ้น

2.2 ทฤษฎีการจัดองค์ประกอบศิลป์

การจัดองค์ประกอบศิลป์ (visual art) เป็นการนำทัศนธาตุ อันได้แก่ จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง น้ำหนักอ่อน-แก่ บริเวณว่าง สี และพื้นผิว เข้ามาจัดองค์ประกอบร่วมกัน ทำให้เกิดความสมดุลของภาพ ซึ่งส่งเสริมให้งานศิลปกรรมชิ้นนั้นมีคุณค่าสูง (ประเสริฐ ศิลรัตน์, 2536) ซึ่งโดยทั่วไป หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ต้องคำนึงถึงหลักกว้าง ๆ 3 ประการ คือ จัดให้มีจุดสนใจ จัดให้มีความสมดุล และจัดให้มีลักษณะเป็นเอกภาพ

เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ (2542) ได้อธิบายหลักการจัดองค์ประกอบของศิลป์ (Visual Art) ไว้ว่า เป็นการนำเอกทัศนธาตุอันได้แก่ จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง น้ำหนักอ่อน - แก่ บริเวณว่าง สี และพื้นผิวมาจัดประกอบเข้าด้วยกัน จนเกิดความพอดี พอเหมาะ ทำให้งานศิลปกรรมชิ้นนั้นมีคุณค่าอย่างสูง

การจัดองค์ประกอบศิลปะ (เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ, 2542) กล่าวถึงองค์ประกอบ โดยทั่วไป มักคำนึงถึงหลักกว้าง ๆ มีอยู่ 3 ประการ คือ

1. ตัดให้มีจุดสนใจ (Point of Interest)

จุดสนใจ คือ ตำแหน่งหรือบริเวณที่ต้องการเน้นให้เด่นหรือสำคัญกว่าบริเวณอื่น ๆ ในภาพ การเน้นอาจทำได้ด้วยวิธีต่าง ๆ คือ การเน้นด้วยเส้นทิศทาง การจัดวาง ตำแหน่ง สี ลักษณะ ความแตกต่างของพื้นผิว เน้นด้วยบริเวณว่าง เป็นต้น ซึ่งจุดสนใจนี้อาจเปรียบได้คล้ายดั่งแกนกลางหรือจุดรวมของความรู้สึกส่วนประกอบอื่นที่ ไม่ใช่จุดสนใจ ก็เป็นเครื่องเสริมให้จุดสนใจเด่นขึ้น ทำนองเดียวกับจุดสนใจอาจเปลี่ยนไปเป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของภาพก็ได้ ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของผู้สร้างจะกำหนดส่วนองค์ประกอบอื่นที่ประกอบรวมอยู่ในจุดสนใจนั้น ก็มีความสำคัญลดหลั่นกันไปตามการกำหนดหรือจัดวางตำแหน่งในภาพ ซึ่งทั้งจุดสนใจและองค์ประกอบอื่นเป็นส่วนช่วยเสริมจุดสนใจ จะต้องสัมพันธ์ภาพเกี่ยวโยงกันในลักษณะที่ไม่สามารถแยกส่วนใดส่วนหนึ่งออกจากภาพได้ ดังนั้น จุดสนใจในภาพ คือ องค์ประกอบส่วนที่ได้รับการสมมติให้มีความสำคัญกว่าส่วนอื่น ๆ หรือ ได้รับการเน้นให้เด่นกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ ส่วนที่ได้รับการเน้นอาจเป็นรูปร่าง บริเวณว่าง แสงเงา จุด พื้นผิว เรื่องราว ฯลฯ

2. จัดให้มีความสมดุล (Balance) โดยความสมดุลย์ คือ ลักษณะสมส่วนที่มีความพอดีในการจัดองค์ประกอบให้มีความสมดุลนั้น ควรทำความเข้าใจถึงลักษณะของความสมดุล แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 ความสมดุลภายนอก เป็นสภาวะขององค์ประกอบที่ปรากฏให้เห็นในลักษณะที่พอเหมาะ อันมีทั้งอัตราส่วน การจัดวางตำแหน่ง ที่ตั้งและอื่น ๆ ขององค์ประกอบอยู่ในสภาพที่ดู

แล้วเกิดความพอดี โดยมีลักษณะเท่ากันทั้งรูปแบบ จำนวน ตำแหน่ง ระยะห่างและอื่น ๆ ซึ่งเรียกว่า การจัดให้มีความรู้สึกแบบนี้ว่า เป็นการจัดแบบซ้าย – ขวา เท่ากัน อันหมายถึงรูปแบบภายนอก

2.2 ความสมดุลภายใน เป็นสภาวะการสมดุลที่เกิดขึ้นในความรู้สึกหลังจากการสัมผัสรูปแบบภายนอก ซึ่งรูปแบบนั้น ๆ ไม่อยู่ในสภาวะที่ เท่ากันทั้งซ้าย – ขวา แต่ได้รับการกำหนดขนาดการจัดวางตำแหน่ง ฯลฯ ในลักษณะที่ชดเชย การชดเชยเป็นเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความรู้สึกสมบูรณ์ขึ้นภายใน จึงเรียกว่า เป็นความสมดุลแบบภายใน หรือแบบซ้าย – ขวา ไม่เท่ากัน

3. จัดให้มีลักษณะเป็นเอกภาพ (Unity) เอกภาพ คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็เนื่องมาจากแต่ละองค์ประกอบ มีสัมพันธ์ภาพเชื่อมโยงประกอบกัน จนอยู่ในลักษณะหลอมรวมกันเป็นกลุ่มก้อน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหรือเป็นเอกภาพ ซึ่งในองค์ประกอบศิลปกรรมที่อยู่ในสภาวะของเอกภาพนั้นไม่สามารถเพิ่มหรือตัดถอนส่วนประกอบใดประกอบหนึ่งได้ เพราะอาจจะทำให้เอกภาพใหม่ที่ขาดสมบูรณ์ในตัวเอง หรืออาจจะเป็นเอกภาพใหม่ที่ขาดสมบูรณ์ก็ได้ทั้งนั้น ขึ้นอยู่กับส่วนที่ตัดออกหรือเพิ่มด้วยในความเปลี่ยนแปลงของเอกภาพจากการที่เพิ่มหรือตัดถอนบางส่วนนั้น เอกภาพที่เกิดขึ้นใหม่ ย่อมทำให้ความรู้สึกในเอกภาพนั้นเปลี่ยนแปลงไปบ่อยครั้งได้รับคำแนะนำว่า น่าจะตัดหรือเพิ่มส่วนใดของภาพเพื่อให้ดูดีขึ้นตามความรู้สึกของผู้แนะนำ ผลอาจจะดีขึ้นหรือผิดไปจากเดิม ทั้งนี้ถ้าผู้ประกอบงานเชื่อมั่นในองค์ประกอบที่จัดว่าสมบูรณ์แล้ว ก็ไม่จำเป็นที่จะลดหรือเพิ่มตามคำแนะนำ แต่ถ้าผู้ประกอบงานต้องการเปลี่ยนเอกภาพเดิม เพื่อความแปลกใหม่ก็อาจจะเพิ่มเข้าหรือตัดออกเพื่อการแสวงหาเอกภาพใหม่ ๆ ก็ได้ ดังนั้น ในเอกภาพถ้าแยกแยะออกเป็นส่วนประกอบย่อยในแต่ละส่วนประกอบย่อยนั้น อาจทำให้ความรู้สึกที่ขัดแย้งตัดกัน แต่เมื่อสังเคราะห์เข้าเป็นหน่วยหรือเอกภาพแล้วก็จะสัมพันธ์ภาพสมบูรณ์ กลมกลืนกันได้

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ การนำทฤษฎีการจัดองค์ประกอบศิลป์เข้ามาใช้ในการพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก ซึ่งหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์มีความเกี่ยวข้องกับกฎการออกแบบรูปแบบลวดลายบนผืนผ้า ซึ่งจัดเป็นงานทัศนศิลป์ ประเภทจิตรศิลป์และศิลปะประยุกต์ จะทำให้การจัดองค์ประกอบภาพให้เหมาะสม ลงตัว และสวยงามยิ่งขึ้น

2.3 ทฤษฎีของสีและการใช้

ในการออกแบบรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก สี ถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญในการออกแบบอย่างมาก มนุษย์สามารถรับรู้เกี่ยวกับสีได้เป็นอย่างดีไม่ว่าจะเป็นในด้านอารมณ์ ความรู้สึกที่มีต่อสี ความเชื่อ ค่านิยมหรือรสนิยม ดังนั้น การผลิตผลงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผลงานการออกแบบต้องทำความเข้าใจคุณสมบัติของสีและหลักการใช้สีที่ถูกต้องตรงตามทฤษฎี (เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ, 2542) ดังนี้

1. วรรณะของสี (Tone Color) หมายถึง กลุ่มสีที่มีคุณสมบัติที่ให้ความรู้สึกแตกต่างกันในวงสีธรรมชาติ แบ่งเป็น 2 วรรณะ คือ สีวรรณะร้อน (Warm Tone) และสีวรรณะเย็น (Cool Tone)
2. ค่าของสี (Values) หมายถึง ค่าความอ่อน – แก่ของสี ซึ่งสามารถแบ่งเป็นระดับความเข้มมากน้อยต่างกันตามลักษณะของผลงาน นอกจากนี้ การนาค่าสีมาใช้กับงานออกแบบยังช่วยสร้างมิติให้เกิดขึ้นในลวดลายได้เป็นอย่างดี

3. ความจัดของสี (Intensity) หมายถึง สีแท้หรือสีบริสุทธิ์ที่แสดงถึงความเด่นชัด ความสดใสเปล่งประกายออกมาอย่างชัดเจนมากกว่าสีอื่น ๆ
  4. สีเอกรงค์ (Monochrome) หมายถึง การใช้สีใดสีหนึ่งเพียงสีเดียวในผลงานแล้วเพิ่มหรือลดค่าของสีให้เกิดค่าน้ำหนักอ่อนแก่ตามความต้องการ
  5. สีกลมกลืน (Harmony Color) หมายถึง กลุ่มสีที่ปรากฏในผลงานมีสภาพส่วนรวมที่ให้ความรู้สึกไม่บาดตา คุมี่ความกลมกลืนไม่แข็ง
  6. สีส่วนรวม (Tonality) หมายถึง สีหนึ่งสีใดมีอิทธิพล ครอบงำสีอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกันหรือผลงานเดียวกันให้เกิดความรู้สึกคล้ายตามไปกับสีพื้น
  7. สีตัดกัน (Discord) หมายถึง สีที่อยู่ตรงกันข้ามในวงจรรสีหรือเป็นสีที่ไม่มีเนื้อสีผสมอยู่ในกันและกัน จึงมีลักษณะที่ตัดหรือขัดแย้งกันอย่างรุนแรง
  8. ระยะเวลาของสี (Perspective of color) หมายถึง ระยะเวลาไล่ ไกลของสีแต่ละสีที่เปล่งค่าความเข้มแตกต่างกัน ทำให้เกิดความรู้สึกในเรื่องของมิติตื้น ลึกไม่เท่ากัน
- สำหรับการวิจัยครั้งนี้ การนำทฤษฎีของสีและการใช้เข้ามาใช้ในการพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก นับได้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญในการออกแบบ เพราะมนุษย์สามารถรับรู้เกี่ยวกับสีเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นในด้านอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อสี ความเชื่อ ความนิยมหรือรสนิยม ผู้ออกแบบจึงต้องทำความเข้าใจคุณสมบัติของสีและการใช้สีที่ถูกต้อง เพื่อให้ผ้าบาติกมีความสวยงามตรงตามสมบูรณ์แบบ นำใช้มากขึ้นตามเอกลักษณ์ของแหล่งผลิตที่ปรากฏ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทวีรัตน์ กุลดำรงวิวัฒน์ (2543) ได้ศึกษาเรื่อง ประเภทและลักษณะรูปแบบของลวดลายบนผลิตภัณฑ์บาติกที่ผู้ซื้อต้องการซื้อและเทคนิคเชิงพาณิชย์ในการทำผ้าบาติกในจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการทำผ้าบาติกในจังหวัดภูเก็ต จากการศึกษา พบว่า ผู้ประกอบการทำผ้าบาติกของจังหวัดภูเก็ตเป็นช่างลงสีมากที่สุด ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ประกอบการทำบาติกเกี่ยวกับเรื่องประเภทของผลิตภัณฑ์บาติกในจังหวัดภูเก็ตที่ผู้ซื้อต้องการซื้อ การผลิตจะใช้ผ้าคอตตอน (Cotton) 100% มากที่สุด และความคิดเห็นของกลุ่มผู้ประกอบการทำบาติกเกี่ยวกับเรื่องลักษณะรูปแบบของลวดลายบนผลิตภัณฑ์บาติกของจังหวัดภูเก็ตที่ผู้ซื้อต้องการซื้อ ลักษณะเนื้อหาเรื่องราวของลวดลายบนผลิตภัณฑ์บาติกในจังหวัดภูเก็ตที่ผู้ซื้อต้องการซื้อ ขนาดของลวดลายของผลิตภัณฑ์บาติกในจังหวัดภูเก็ตที่ผู้ซื้อต้องการซื้อ จากการศึกษาพบว่า ขนาดของลวดลายบนผลิตภัณฑ์บาติกที่ผู้ซื้อต้องการซื้อเป็นลวดลายขนาดกลางมากที่สุด ลักษณะสีสันของลวดลายบนผลิตภัณฑ์บาติกในจังหวัดภูเก็ตที่ผู้ซื้อต้องการซื้อ จากการศึกษาพบว่า โทนสีบนผลิตภัณฑ์บาติกที่ผู้ซื้อต้องการซื้อมีลักษณะผสมผสานระหว่างสีโทนร้อนกับสีโทนเย็นมากที่สุด ความสว่างของสีที่ใช้ระบายลวดลายบนผลิตภัณฑ์บาติกที่ผู้ซื้อต้องการซื้อใช้สีที่มีความสว่างปานกลางมากที่สุดตระกูลสีที่ใช้ระบายลวดลายบนผลิตภัณฑ์บาติกที่ผู้ซื้อต้องการซื้อเป็นตระกูลสีน้ำเงินมากที่สุด

ศุภฤกษ์ ทองประยูร (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของรูปแบบลวดลายที่ปรากฏเป็นภาพรวมมีรูปแบบลวดลายที่สวยงามเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สีสดใส สะอาด ประกอบด้วยรูปแบบลวดลายของ

ดอกไม้ สัตว์ ต้นไม้ ทิวทัศน์ เรขาคณิต ลายไทย และอื่น ๆ ที่ไม่เจาะจง ลักษณะของลายเส้นรูป และพื้นเกิดเป็นมิติตามหลักการออกแบบลวดลายและทฤษฎีสี มีลักษณะเด่นของแต่ละจังหวัด คือ จังหวัดสงขลานิยมเขียนรูปแบบลวดลายของดอกกล้วยไม้และปลาใต้ท้องทะเล ลักษณะของลายเส้นรูปและพื้นด้วยเส้นเทียนที่อ่อนช้อย ประกอบด้วย สีสันตามธรรมชาติเกิดมิติการทับซ้อนของสี จังหวัดสตูลนิยมเขียนรูปแบบลวดลายของดอกกาหลง ปลาใต้ท้องทะเล และภาพทิวทัศน์ของเกาะไข่ เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดโดยการถ่ายทอดรูปแบบจากธรรมชาติเป็นลายเส้นเทียน ใช้เทคนิคการทับซ้อนของสีให้เกิดมิติอ่อนแก่ สีเดียวและหลายสี จังหวัดปัตตานีนิยมเขียนเป็นรูปแบบลวดลายดอกชบา ดอกบานบุรี ต้นมะพร้าว และภาพทิวทัศน์ เน้นลายเส้นเทียนลงสีแบน ๆ ให้เกิดรูปและพื้นในส่วนจากรูปแบบลวดลายดอกไม้ ต้นมะพร้าวไม่เน้นความเป็นจริงตามธรรมชาติ ส่วนภาพทิวทัศน์จะถ่ายทอดความเป็นจริงที่มองเห็นเน้นความเหมือน และบรรยากาศของธรรมชาติที่เป็นงานจิตรกรรมภาพฝาผนังมากกว่างานผลิตภัณฑ์ จังหวัดยะลานิยมเขียนรูปแบบลวดลายของดอกศรียะลา ดอกกล้วยไม้ ภาพนก และปลาใต้ท้องทะเล ลักษณะลายเส้นเทียนลงสีเดียวและหลายสีที่ใกล้เคียงกับธรรมชาติ มีทั้งลวดลายที่เน้นธรรมชาติเป็นหลักและลวดลายดัดแปลงตามหลักการของการออกแบบลวดลายรูปและพื้น จังหวัดนราธิวาสนิยมเขียนรูปแบบลวดลายดอกชบา ภาพทิวทัศน์ และลายเรือกอและที่เน้นลายเส้นเทียนสีขาวเป็นหลัก ไม่คำนึงถึงความเป็นจริงตามธรรมชาติ ลงสีสดใสมตามจินตนาการของผู้เขียนเอง ด้านการอนุรักษ์รูปแบบลวดลาย ภาพรวมต้องการที่จะอนุรักษ์และสืบสานให้เป็นศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ดำรงไว้ซึ่งสัญลักษณ์ของจังหวัดที่ควรค่าแก่การส่งเสริมและพัฒนาให้รูปแบบลวดลายศิลปผ้าบาติกมีความแปลกใหม่ตลอดเวลาเป็นที่รู้จักของคนรุ่นหลัง เพื่อมิให้สูญหายสืบไป

ศุภนิศัย กิรติจริยโสภณ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการผลิตผ้าบาติกในจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า ปัญหากระบวนการผลิตผ้าบาติกของจังหวัดภูเก็ต มี 3 ขั้นตอน คือ 1) ปัญหาวัตถุดิบในการผลิต คือ สีผ้า ราคา เครื่องมือในการผลิตผ้าบาติกที่มีคุณภาพนั้นต้องเริ่มต้นตั้งแต่การคัดสรรวัตถุดิบ อันได้แก่ ผ้า สี และอุปกรณ์ในการวาดลวดลายในการคัดเลือกผ้า ต้องเลือกให้เหมาะสมกับชนิดของผลิตภัณฑ์เพราะปัจจุบันผลิตภัณฑ์จากผ้าบาติกไม่ได้มีเฉพาะเสื้อผ้านั้น แต่ยังรวมไปถึงอุปกรณ์การตกแต่งบ้านพร้อมของใช้กระจุกกระจิกด้วย 2) ปัญหากระบวนการผลิตด้านการออกแบบ มีปัญหาผ้าพิมพ์ลาย ควรจัดการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการในการแยกแยะระหว่างผ้าวาดกับผ้าพิมพ์ลาย ซึ่งมีคุณค่าและใช้เวลาในการผลิตต่างกัน 3) ปัญหาการนำผลผลิตที่มีคุณภาพออกสู่ท้องตลาด นอกจากนี้ ผู้ประกอบการยังมีปัญหาด้านอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาการจัดการด้านการตลาด ขั้นตอนการออกแบบลวดลาย เป็นต้น

ศุภฤกษ์ ทองประยูร (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบลวดลายกระบวนการผลิตผ้าบาติกในจังหวัดสงขลา กรณีศึกษา : แหล่งผลิตชุมชนวังเขียว-วังขาว ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบลวดลายที่กลุ่มผู้ผลิตต้องการพัฒนาเป็นต้นแบบและเอกลักษณ์ของกลุ่ม คือ รูปแบบลวดลายจากความเชื่อที่เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดสงขลา คือ รูปแบบลวดลายนางเงือก และรูปแบบลวดลายจากธรรมชาติ คือ รูปแบบลวดลายดอกชบา โดยกลุ่มผู้ผลิตมีแนวคิดที่จะนำเอาเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์อื่นที่คนทั่วไปรู้จักในนามของจังหวัดสงขลาหรือความเป็นภาคใต้ มาผสมผสานกับรูปแบบเดิมแล้วพัฒนาเป็นรูปแบบลวดลายใหม่ ได้ลวดลายทางของนางเงือก

ที่แตกต่างกัน ส่วนรูปแบบลวดลายดอกขบามีแนวคิดในการปรับเปลี่ยนรูปแบบลักษณะของดอกไม้ให้ใกล้เคียงและมีความรู้สึกเหมือนจริงตามธรรมชาติ แล้วนำมาประกอบจัดเรียงใหม่เป็นช่อดอกที่มีดอกตูมและดอกบานอยู่บนก้านและใบตามลำดับ ได้ลีลาและความรู้สึกที่แตกต่างกัน เป็นต้นแบบในการผลิตของกลุ่มต่อไป ในการพัฒนาและสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบลวดลายผ้าบาติกของชุมชน พบว่า สมาชิกกลุ่มผู้ผลิตมีความรู้ความเข้าใจและทักษะเพิ่มเติมในเรื่องของวิธีการ กระบวนการ ตลอดจนเทคนิคการออกแบบรูปแบบลวดลายหลังจากฟังการบรรยายและฝึกปฏิบัติจริง เกิดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นของกลุ่ม สามารถสร้างต้นแบบรูปแบบลวดลายที่เป็นของกลุ่มได้ ส่วนการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบลวดลายผ้าบาติกของชุมชนที่เป็นต้นแบบใหม่ พบว่า โดยภาพรวมรูปแบบลวดลายต้นแบบทั้ง 10 รูปแบบ มีระดับความเหมาะสมและน่าสนใจอยู่ในระดับมาก โดยเรียงชื่อผลงานตามลำดับได้ ดังนี้ รูปแบบลวดลายสัญลักษณ์จังหวัดสงขลา 2 รูปแบบลวดลายสัญลักษณ์จังหวัดสงขลา 3 รูปแบบลวดลายดอกขบา 1 รูปแบบลวดลายดอกขบา 2 รูปแบบลวดลายมโนราห์ รูปแบบลวดลายพญานาค รูปแบบลวดลายสัญลักษณ์จังหวัดสงขลา 1 รูปแบบลวดลายการ์ตูน รูปแบบลวดลายเด็กไทย และรูปแบบลวดลายปลาทะเลตามลำดับ

โสภณ ศุภวิริยากร (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบลวดลายผ้าบาติกในกลุ่มจังหวัดอันดามัน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบลวดลายของผ้าบาติกในกลุ่มจังหวัดอันดามัน ลวดลายดัดแปลงจากธรรมชาติ พบว่า จังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ ส่วนใหญ่ลวดลายที่พบมาก ได้แก่ ปู ปลา กุ้ง หอย เต่า ปะการัง ลวดลายดอกไม้ ได้แก่ กล้วยไม้ กุหลาบ ลีลาวดี เฟื่องฟ้า จำปา ศรีตรัง ลวดลายสัตว์ที่พบมากที่สุด ได้แก่ นก ช้าง ม้า ฝี่เสื่อ ปู ปลา กุ้ง หอย ซึ่งทั้งสามจังหวัดไม่มีความแตกต่าง ลวดลายไทยจังหวัดภูเก็ตนิยมเขียนลายกนกประยุกต์ จังหวัดพังงาและกระบี่ไม่นิยมเขียน จึงมีความแตกต่างกันในลวดลายนี้ ลวดลายเรขาคณิตจังหวัดภูเก็ตและกระบี่ไม่นิยมเขียน ส่วนจังหวัดพังงานิยมเขียน ลวดลายจุดเด่นของผ้าบาติกในจังหวัดภูเก็ต ที่นิยมเขียนลวดลายแหลมพรหมเทพ อาคารชิโนปอร์ตูกีส จังหวัดพังงานิยมเขียนเขาตะปู เขาช้าง ส่วนจังหวัดกระบี่นิยมเขียนรองเท้านารี นกแก้วแล้ว เขาขนาบ น้ำ สำหรับสี่สันรูปแบบลวดลายจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่พบว่า สีพื้นนิยมสีชมพู ฟ้า น้ำเงิน ม่วง เหลือง เขียว ส่วนตัวลายใช้สีตัดกับพื้นและสีกลมกลืน

จากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า มีเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพียงพอต่อการสนับสนุนและเป็นแนวทางในการวิจัย แต่ยังไม่มียานวิจัยชิ้นใดที่มุ่งศึกษาเจาะลึกในประเด็นการพัฒนา รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยตรง ซึ่งคณะผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการทำวิจัยครั้งนี้ให้บรรลุผลสำเร็จ เพื่อสามารถช่วยแก้ปัญหา พัฒนา และส่งเสริมกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกให้มีศักยภาพสูงขึ้น เป็นที่นิยมของผู้บริโภค ส่งผลให้กลุ่มผู้ผลิตในชุมชนมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น ช่วยผลักดันผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกของชุมชนให้ได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนผ้าบาติก (มผข.) รวมทั้งเสริมสร้างกระบวนการสร้างอาชีพ สร้างงานที่มีคุณภาพและมีรายได้ความเป็นอยู่ดีและมั่นคงขึ้น

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยประยุกต์เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้คัดเลือกแหล่งผลิตที่เกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลภายในชุมชนท้องถิ่นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ที่มีความต้องการพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก และมีความสนใจที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนผ้าบาติก (มผช.)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง ได้แก่

- 1) กลุ่มร้านอาดำบาติก ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา
- 2) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนศูนย์ฝักอาชีพญาดา ต.ไพรวัลย์ อ.ตากใบ จ.นราธิวาส
- 3) กลุ่มสายบุรีบาติก ศูนย์แหล่งเรียนรู้ของชุมชน ต.ปาเซยาวอ อ.สายบุรี จ.ปัตตานี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามความต้องการของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นมาใหม่

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

2.4 เทปบันทึกเสียง เพื่อใช้สำหรับบันทึกเสียงคำสัมภาษณ์เกี่ยวกับบริบทชุมชน สภาพปัญหาเกี่ยวกับวิธีการและกระบวนการผลิตผ้าบาติก

2.5 กล้องถ่ายรูป เพื่อใช้บันทึกภาพรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก วิธีการและกระบวนการผลิตตัวอย่างการพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก และต้นแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้อง แม่นยำ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาและรวบรวมรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน จากเอกสาร ตำรา นิตยสาร และอินเทอร์เน็ต ตลอดจนสอบถาม

จากปราชญ์ชาวบ้านในการทำผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกของชุมชนและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ผลิตและผลงานการผลิตผ้าบาติกของชุมชน และพูดคุยสอบถามกับผู้รู้และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผ้าบาติกของชุมชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยตรง โดยการสัมภาษณ์ขึ้นต้นอย่างไม่เป็นทางการเพื่อสอบถามถึงปัญหาต่างๆ ที่พบเห็นและประสบปัญหาเกี่ยวกับรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูล และสัมภาษณ์ผู้รู้และผู้เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบถึงลักษณะรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก และผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกของชุมชน แล้วเชื่อมโยงองค์ความรู้ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก และทฤษฎีที่สัมพันธ์กับการออกแบบรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก สถานภาพของชุมชน

3.2 การศึกษาเพื่อจัดระบบและประเด็นตามกรอบแนวคิด ดังภาพที่ 2

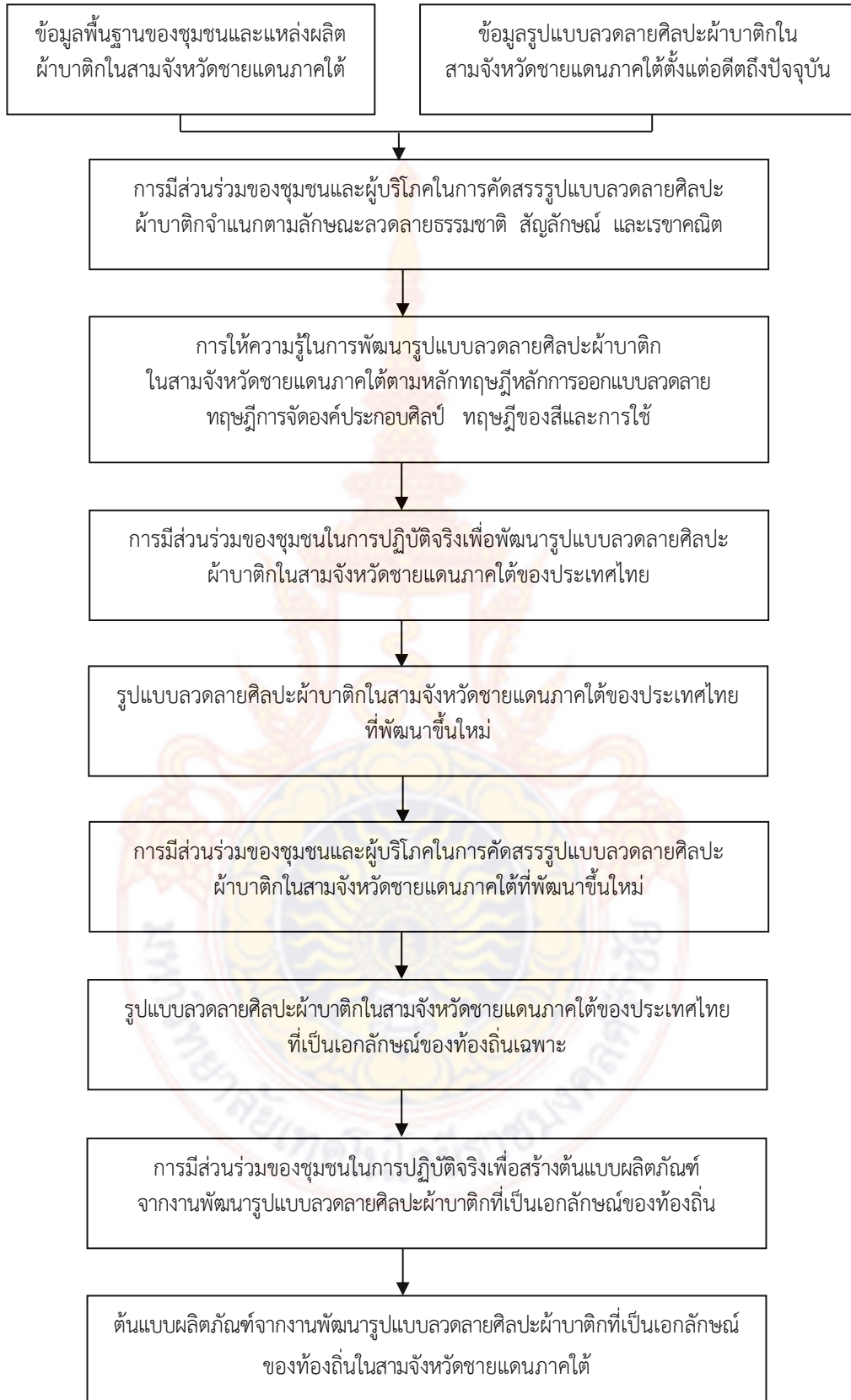
3.3 การปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิและคณะผู้วิจัยให้ความรู้และข้อเสนอแนะด้วยการบรรยาย สาธิตและร่วมกันปฏิบัติการจริง โดยร่วมกันวางแผน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบรรยายและสาธิตการออกแบบรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกโดยนำทฤษฎีที่สัมพันธ์มาใช้ในการออกแบบ และการลงมือปฏิบัติการจริงโดยผู้วิจัย วิทยากร และกลุ่มผู้ผลิตลงมือปฏิบัติการร่วมกัน ทำให้ได้รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จากนั้นเก็บข้อมูลเชิงลึกโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นใหม่ จนได้รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกที่เป็นเอกลักษณ์ชุมชน

3.4 วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยพร้อมให้ข้อเสนอแนะ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้ง 3 ขั้นตอน และการปฏิบัติการจริงแบบมีส่วนร่วมมาวิเคราะห์วิจารณ์ โดยจำแนกให้เห็นประเด็นต่างๆ ในการพัฒนาตามวัตถุประสงค์การวิจัย

3.5 นำเสนอผลการวิจัย และรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์พร้อมทั้งจัดพิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่ต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย มีผลการวิจัย แบ่งเป็น 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาความต้องการของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

ตอนที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

ตอนที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นใหม่

ตอนที่ 4 เพื่อสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

ตอนที่ 5 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

แสดงผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาความต้องการของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความต้องการของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามความต้องการของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

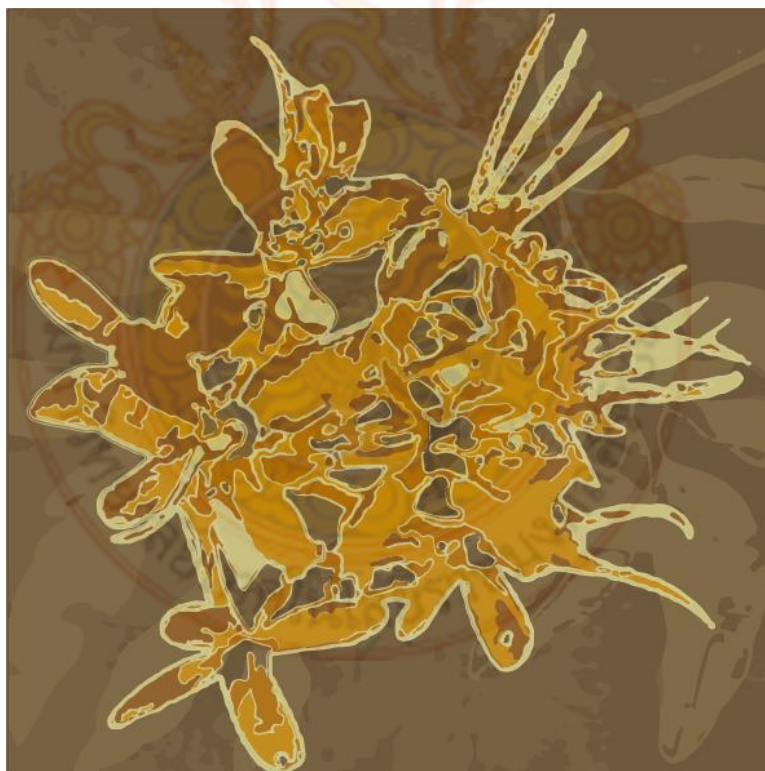
n = 100		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	90	90.0
ชาย	10	10.0
อายุ		
18-25 ปี	7	7.0
26-35 ปี	24	24.0
36-45 ปี	19	19.0
45 ปีขึ้นไป	50	50.0
อาชีพ		
นักเรียน/ นักศึกษา	22	25.0
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	45	45.0
พนักงานบริษัทเอกชน	25	25.0
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	8	8.0
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่า 10,000 บาท	22	22.0
10,001-15,000 บาท	15	15.0
15,001-20,000 บาท	20	20.0
20,001-25,000 บาท	32	32.0
25,001-30,000 บาท	5	5.0
มากกว่า 30,001 บาท	6	6.0
สถานที่ซื้อผลิตภัณฑ์		
ท้องถิ่นนั้น ๆ ที่ผลิต	48	48.0
งานแฟร์ต่าง ๆ	20	20.0
ตลาดนัดต่าง ๆ ที่ขายผลิตภัณฑ์พื้นเมือง	32	32.0

จากตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0 ส่วนใหญ่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 เป็นอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-25,000 บาท จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 และสถานที่ซื้อผลิตภัณฑ์ คือ ท้องถิ่นนั้น ๆ ที่ผลิต จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0

ตอนที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

จากการรวบรวมข้อมูลความต้องการของชุมชนผู้ผลิตและผู้บริโภคของทั้งสามจังหวัดมีความต้องการให้นำสิ่งที่บ่งชี้ของจังหวัดมาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบลวดลายผ้าบาติกใหม่ โดยจังหวัดยะลาได้แก่ ต้นศรียะลา เชื้อนบางกลาง และยะลอ (แห) จังหวัดนราธิวาสได้แก่ ย่านดาโอ๊ะ เรือกอและ และมัสยิดวาดีอัลฮูเซ็น จังหวัดปัตตานีได้แก่ หาดแหลมแซ เมืองโบราณยะรัง และกรงนกเขา ปัตตานี จากนั้นผู้วิจัยได้นำไปออกแบบรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกให้เป็นอัตลักษณ์ของแต่ละจังหวัด ลวดลายละ 1 รูปแบบ ดังต่อไปนี้

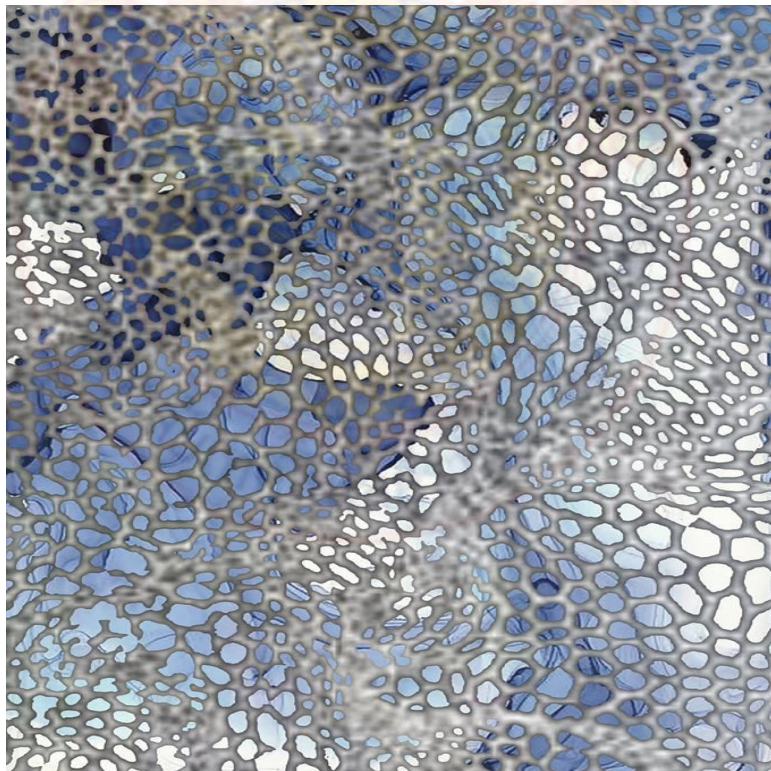
รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดยะลา ได้แก่

ภาพที่ 3 ต้นศรียะลา

ภาพที่ 4 เชื้อนบางกลาง

ภาพที่ 5 ยะลอ (แห)

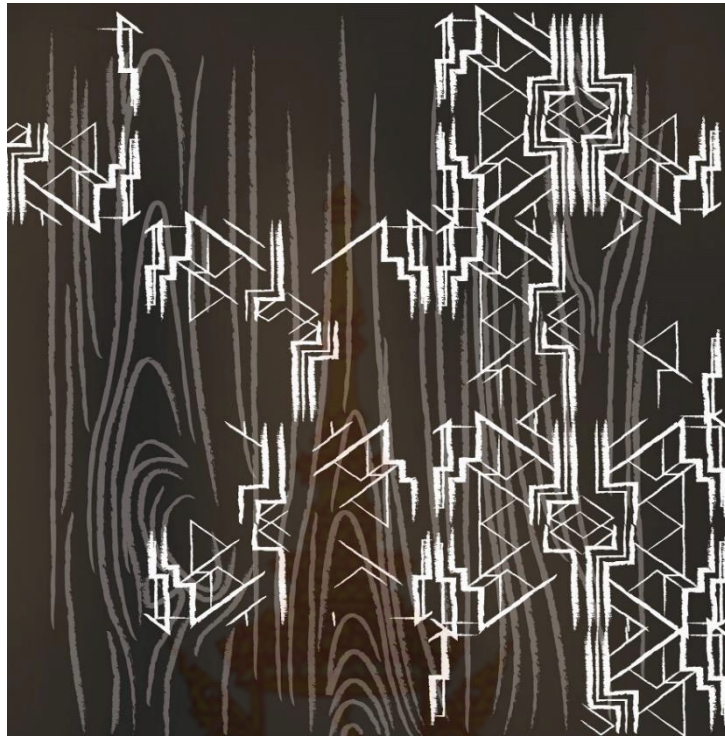
รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดนราธิวาส ได้แก่

ภาพที่ 6 ย่านดาโ๊ะ

ภาพที่ 7 เรือกอและ

ภาพที่ 8 มัสยิดวาตีอัลฮูเซ็น

รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดปัตตานี ได้แก่

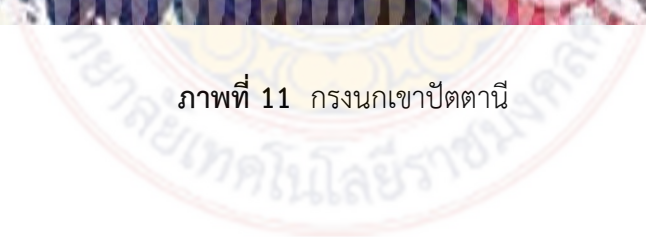
ภาพที่ 9 หาดแซมแซม

ภาพที่ 10 เมืองโบราณยะรัง

ภาพที่ 11 กรงนกเขาปัตตานี

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดยะลาที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ ทั้ง 3 รูปแบบ ลวดลาย มาสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ได้ดังนี้

รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดยะลา ได้แก่

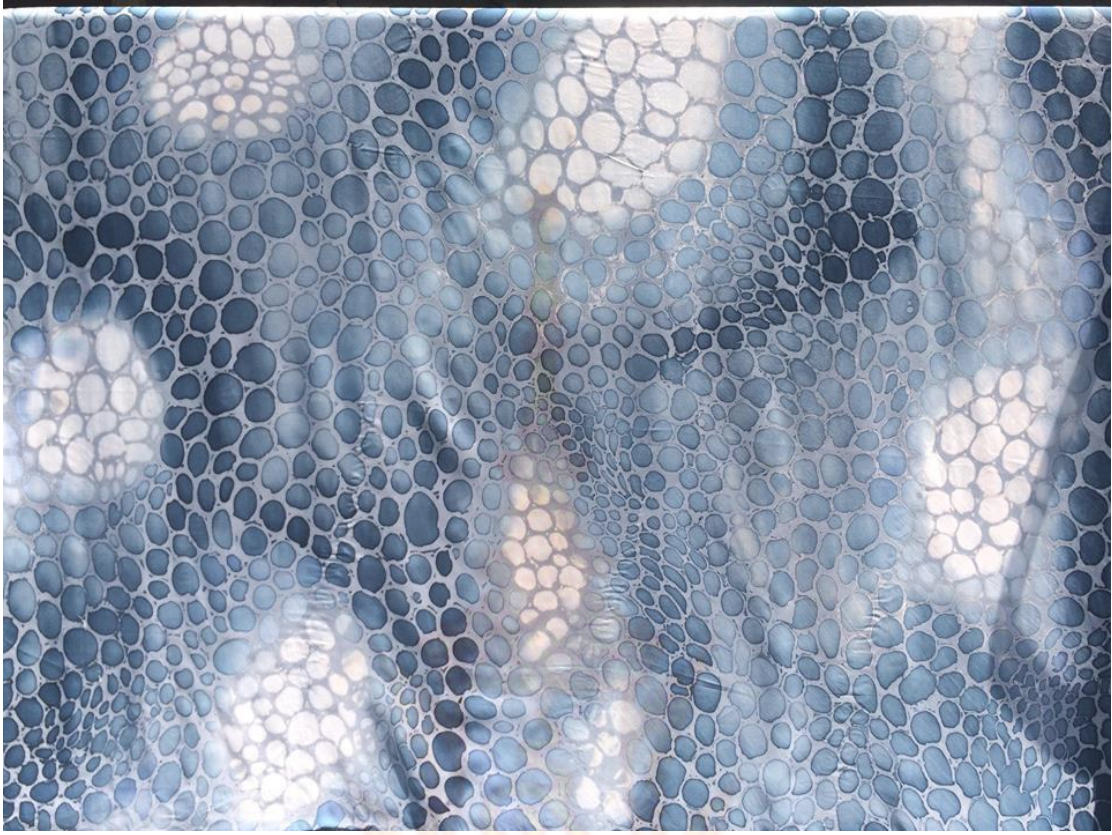

ภาพที่ 12 ต้นแบบผ้าบาติกลายต้นศรียะลา

ภาพที่ 13 ต้นแบบผ้าบาติกลายเขื่อนบางลาง

ภาพที่ 14 ต้นแบบผ้าบาติกลายชะลอ (แห)

รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดนราธิวาส ได้แก่

ภาพที่ 15 ต้นแบบผ้าบาติกลายย่านดาโ๊ะ

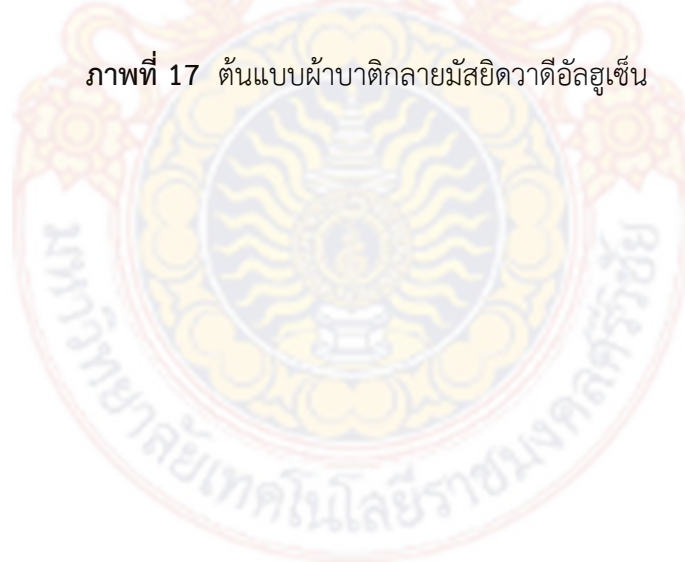

ภาพที่ 16 ต้นแบบผ้าบาติกลายเรือกอและ

ภาพที่ 17 ต้นแบบผ้าบาติกลายมัสยิดวาดีอัลฮูเซ็น

รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดปัตตานี ได้แก่

ภาพที่ 18 ต้นแบบผ้าบาติกลายหาดแซมแซม

ภาพที่ 19 ต้นแบบผ้าบาติกลายเมืองโบราณยะรัง

ภาพที่ 20 ต้นแบบผ้าบาติกลายกรรนกเขาปัดตานี

ตอนที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นใหม่

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นใหม่

n = 100

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดยะลา			
1. ต้นศรียะลา	4.48	0.25	มากที่สุด
2. เชื้อนบางกลาง	4.35	0.23	มากที่สุด
3. ยะลอ (แห)	4.74	0.30	มากที่สุด
รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดนราธิวาส			
1. ย่านดาโอ๊ะ	4.37	0.39	มากที่สุด
2. เรือกอและ	4.85	0.43	มากที่สุด
3. มัสยิดวาดีอัลฮูเซ็น	4.61	0.31	มากที่สุด
รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดปัตตานี			
1. หาดหม่อม	4.57	0.24	มากที่สุด
2. เมืองโบราณยะรัง	4.60	0.37	มากที่สุด
3. กรงนกเขาปัตตานี	4.37	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นใหม่ พบว่า

ชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดยะลา ที่พัฒนาขึ้นใหม่ ทั้ง 3 รูปแบบลวดลาย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบลวดลายพบว่า ชุมชนและผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับยะลอ (แห) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.30) รองลงมาคือ ต้นศรียะลา ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.25) และเชื้อนบางกลาง ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.23)

ชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดนราธิวาส ที่พัฒนาขึ้นใหม่ ทั้ง 3 รูปแบบลวดลาย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบลวดลายพบว่า ชุมชนและผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับเรือกอและ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.43) รองลงมาคือ มัสยิดวาดีอัลฮูเซ็น ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.31) และย่านดาโอ๊ะ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.39)

ชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดปัตตานีที่พัฒนาขึ้นใหม่ ทั้ง 3 รูปแบบลวดลาย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบลวดลายพบว่า ชุมชนและผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับเมืองโบราณยะรัง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.37) รองลงมาคือ หาดหม่อม ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.24) และกรงนกเขาปัตตานี ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.46)

ตอนที่ 4 เพื่อสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกใน
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

ผู้วิจัยได้นำผ้าบาติกในสามจังหวัดยะลาที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ ทั้ง 3 รูปแบบลวดลาย มาสร้าง
สร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
ของประเทศไทย ได้ดังนี้

รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดยะลา ได้แก่

ภาพที่ 21 ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายต้นศรียะลา

ภาพที่ 22 ต้นแบบผลิตภัณฑ์ลายเขื่อนบางลาง

ภาพที่ 23 ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายยะลอ (แห)

รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดนราธิวาส ได้แก่

ภาพที่ 24 ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายย่านดาโอ๊ะ

ภาพที่ 25 ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายเรือกอและ

ภาพที่ 26 ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายมัสยิดวาตีอัลฮูเซ็น

รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดปัตตานี ได้แก่

ภาพที่ 27 ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายหาดแม่แห้ว

ภาพที่ 28 ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายเมืองโบราณยะรัง

ภาพที่ 29 ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายกรงนกเขาปัตตานี

ตอนที่ 5 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

n = 100

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดยะลา			
1. ต้นศรียะลา	4.60	0.37	มากที่สุด
2. เชื้อนบางกลาง	4.85	0.43	มากที่สุด
3. ยะลอ (แห)	4.57	0.24	มากที่สุด
รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดนราธิวาส			
1. ย่านดาโอ๊ะ	4.65	0.38	มากที่สุด
2. เรือกอและ	4.85	0.43	มากที่สุด
3. มัสยิดวาดีอัลฮูเซ็น	4.69	0.40	มากที่สุด
รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดปัตตานี			
1. หาดแหแห	4.57	0.24	มากที่สุด
2. เมืองโบราณยะรัง	4.77	0.41	มากที่สุด
3. กรงนกเขาปัตตานี	4.65	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย พบว่า

ชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกจังหวัดยะลา อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบลวดลายพบว่า ชุมชนและผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายเชื้อนบางกลาง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.43) รองลงมาคือ ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายต้นศรียะลา ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.37) และต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายยะลอ (แห) ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.24)

ชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกจังหวัดนราธิวาส อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบลวดลายพบว่า ชุมชนและผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายเรือกอและ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.43) รองลงมาคือ ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายมัสยิดวาดีอัลฮูเซ็น ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.38) และต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายย่านดาโอ๊ะ ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.43)

ชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกจังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบลวดลายพบว่า ชุมชนและผู้บริโภคมี

ความพึงพอใจกับต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายเมืองโบราณยะรัง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77, S.D. = 0.41$) รองลงมาคือ ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายกรงนกเขาปัดตานี ($\bar{X} = 4.65, S.D. = 0.38$) และต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายหาดแม่แหม ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.24$)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและรวบรวมรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน 2) เพื่อศึกษาความต้องการของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย 3) เพื่อพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นใหม่ 5) เพื่อสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย และ 6) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุมชนและผู้บริโภคผลิตภัณฑ์กลุ่มร้านค้าบาติก ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนศูนย์ฝักอาชีพญาดา ต.ไพรวัลย์ อ.ตากใบ จ.นราธิวาส กลุ่มสายบุรีบาติก ศูนย์แหล่งเรียนรู้ของชุมชน ต.ปาเซยาวอ อ.สายบุรี จ.ปัตตานี จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย แบบสอบถามความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นใหม่ และแบบสอบถามความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่า

จากการรวบรวมข้อมูลความต้องการของชุมชนผู้ผลิตและผู้บริโภคของทั้งสามจังหวัดมีความต้องการให้นำสิ่งที่บ่งชี้ของจังหวัดมาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบลวดลายผ้าบาติกใหม่ โดยจังหวัดยะลาได้แก่ ต้นศรียะลา เชื้อนบางกลาง และยะลอ (แห) จังหวัดนราธิวาสได้แก่ ย่านดาโอ๊ะ เรือกอและ และมีสยิตวาตีอัลฮูเซ็น จังหวัดปัตตานีได้แก่ หาดแหมแหม เมืองโบราณยะรัง และกรงนกเขาปัตตานี ซึ่งผู้วิจัยได้นำรูปแบบลวดลายที่ออกแบบใหม่ไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกแล้วนำไปสอบถามความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นใหม่ พบว่า ชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดยะลา ที่พัฒนาขึ้นใหม่ ทั้ง 3 รูปแบบลวดลาย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบลวดลายพบว่า ชุมชนและผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับยะลอ (แห) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ต้นศรียะลา และเชื้อนบางกลาง ชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก

จังหวัดนราธิวาส ที่พัฒนาขึ้นใหม่ ทั้ง 3 รูปแบบลวดลาย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบลวดลายพบว่า ชุมชนและผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับเรือกอและ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ มัสยิดวาดีอัลฮูเซ็น และย่านดาโอ๊ะ และชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบลวดลาย ศิลปะผ้าบาติก จังหวัดปัตตานีที่พัฒนาขึ้นใหม่ ทั้ง 3 รูปแบบลวดลาย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบลวดลายพบว่า ชุมชนและผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับเมืองโบราณยะรัง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ หาดแหมแหม และกรงนกเขาปัตตานี

จากนั้นผู้วิจัยได้นำผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกที่พัฒนาขึ้นตามรูปแบบลวดลายใหม่ไปสร้างเป็นต้นแบบผลิตภัณฑ์ แล้วนำไปสอบถามความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์ จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย พบว่าชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดยะลา อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบลวดลายพบว่า ชุมชนและผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายเขื่อนบางลาง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายต้นศรียะลา และต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายยะลอ (แห) ชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดนราธิวาส อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบลวดลายพบว่า ชุมชนและผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายเรือกอและ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายมัสยิดวาดีอัลฮูเซ็น และต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายย่านดาโอ๊ะ ชุมชนและผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก จังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบลวดลายพบว่า ชุมชนและผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายเมืองโบราณยะรัง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายกรงนกเขาปัตตานี และต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกลายหาดแหมแหม

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยไปเผยแพร่ให้กับกลุ่มแม่บ้านและได้จดคำขอรับสิทธิบัตรรูปแบบลวดลายผ้าบาติกทั้ง 9 ลวดลาย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เรียนรู้และมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยและข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การออกแบบและพัฒนารูปแบบลวดลายผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกควรเลือกและจัดวางองค์ประกอบให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ มีความทันสมัยตรงความต้องการที่เป็นที่นิยมมาที่จะนำไปใช้สอยเป็นอันดับแรก

1.2 ด้านการนำผ้าบาติกที่ออกแบบใหม่ไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายควรพิจารณาผลิตภัณฑ์ที่เป็นความต้องการ มีความนิยมของกลุ่มผู้ผลิตและผู้บริโภค มีประโยชน์ใช้สอย เหมาะสมในการหยิบจับใช้สอยได้สะดวก

1.3 ผลการวิเคราะห์ในภาพรวมได้เป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการนำความพึงพอใจของชุมชนและผู้บริโภคไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบอื่น ๆ ได้ตรงตามความต้องการของตลาดมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในด้านการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นและความต้องการของชุมชนและผู้บริโภคเป็นการสำรวจ ณ ช่วงเวลาหนึ่ง ผู้บริโภคอาจมีความคิดเห็นตามกระแสนิยม ดังนั้น ผู้ออกแบบและพัฒนาควรมีการปรับเปลี่ยนและมีการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นในผลิตภัณฑ์อื่น ณ ช่วงเวลาที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัยนิยม รวมถึงการทดลองตลาดเพื่อการส่งออกด้วย

2.2 การนำรูปแบบ ข้อคิดเห็น และความต้องการที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์จากผ้าบาติกที่ออกแบบใหม่

บรรณานุกรม

- โกศล พิณกุล. (2545). รูปแบบและเทคนิคการระบายสีน้ำ. กรุงเทพฯ : สิปประภา.
- ดุขฎิ์ สุนทรารชุน. (2531). การออกแบบลายพิมพ์ผ้า. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ. (2542). องค์ประกอบศิลป์ 1. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ทวีรัตน์ กุลดำรงวิวัฒน์. (2543). รายงานการวิจัยประเภทและลักษณะรูปแบบของลวดลายบนผลิตภัณฑ์บาติกที่ผู้ซื้อต้องการซื้อและเทคนิคเชิงพาณิชย์ในการทำผ้าบาติกในจังหวัดภูเก็ต. ภูเก็ต : สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- ธวัชชัย ทุมทอง. (2545). ศิลปะการทำบาติก ลายเขียนระบายสี. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- นวนน้อย บุญวงษ์. (2542). หลักการออกแบบ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทา โรจนอุดมศาสตร์. (2536). การทำผ้าบาติก. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ประเสริฐ ศิลรัตน์. (2536). ความเข้าใจศิลปะ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- พินาลิน สารिया. (2549). การออกแบบลวดลาย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ศุภนิธย์ กิรติจริยโสภณ. (2547). ศึกษากระบวนการผลิตผ้าบาติกในจังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- ศุภฤกษ์ ทองประยูร. (2542). บาติกเพนท์. สงขลา : โครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา.
- _____. (2546). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้. สงขลา : สถาบันราชภัฏสงขลา.
- _____. (2550). รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบลวดลายกระบวนการผลิตผ้าบาติกในจังหวัดสงขลา กรณีศึกษา : แหล่งผลิตชุมชนวังเขียว-วังขาว ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. สงขลา : สถาบันราชภัฏสงขลา.
- โสภณ ศุภวิริยากร. (2552). รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบลวดลายผ้าบาติกในกลุ่มจังหวัดอันดามัน. ภูเก็ต : คณะวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต.
- อ้อยทิพย์ พลศรี. (2545). การออกแบบลวดลาย. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก บันทึกข้อความขอความอนุเคราะห์เป็นที่ปรึกษา

ที่ ศธ ๐๕๘๔.๒๕/๓๓๖

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
ถนนราชดำเนินนอก ตำบลบ่อยาง
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๖ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเป็นที่ปรึกษารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก

เรียน คณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ สาขาศิลปกรรมและออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ได้รับอนุมัติจัดทำโครงการวิจัยประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘ เรื่อง การพัฒนารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย นั้น

ในการนี้ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ขอเชิญบุคลากรในหน่วยงานของท่าน ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้าน การออกแบบ เป็นที่ปรึกษาในโครงการวิจัยดังกล่าว จำนวน ๓ ท่าน ดังนี้

๑. ดร.กรกมล คำสุข
๒. ผศ.ดร.วิมลพร มุสิกปาน
๓. อาจารย์สรวรรยา จอมเทพมวลา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวปิยนันท์ จุระกิจจางง)
คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ฝ่ายวิชาการและวิจัย
โทรศัพท์ ๐๙๙๔-๓๐๐๙๓๓๓๓
โทรสาร ๐๙๙๔-๓๐๐๙๓๓๓๓

ศาสตราจารย์
ดร. ๑ ๓
วันที่ ๑๖/๓/๕๙
ชื่อ ๑๖/๓/๕๙
ครพ ๑๖/๓/๕๙

๑๖/๓/๕๙

ประวัติวิทยากรและที่ปรึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รวิเทพ มุสิกะปาน สาขาความเชี่ยวชาญ การออกแบบแฟชั่น
ภูมิปัญญาและอัตลักษณ์ไทย

<p>หน่วยร่วมดำเนินงาน</p> <p>ตำแหน่งงานปัจจุบัน</p>	<p>ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ</p> <p>- อาจารย์ประจำวิชาการเอกออกแบบแฟชั่น</p> <p>คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ</p> <p>กรรมการหลักสูตร และอาจารย์ประจำระดับ</p> <p>บัณฑิตศึกษา หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขา</p> <p>นวัตกรรมการออกแบบ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ</p> <p>- ผู้ทรงคุณวุฒิ สาขาศิลปะและการออกแบบ การ</p> <p>ออกแบบแฟชั่น คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย</p> <p>เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย</p> <p>- ผู้ทรงคุณวุฒิ สาขาศิลปะและการออกแบบ การ</p> <p>ออกแบบแฟชั่น คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย</p> <p>เทคโนโลยีราชมงคลอีสาน</p> <p>- ผู้เชี่ยวชาญและกรรมการที่ปรึกษาด้านการออกแบบ</p> <p>กรมหม่อนไหม</p>
<p>สถานที่ติดต่อ</p> <p>โทรศัพท์ที่ติดต่อด่วน</p> <p>วุฒิการศึกษา</p>	<p>- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ</p> <p>0814496976</p> <p>- Diploma. Fashion Design. Jeoffrin Byrs</p> <p>enseignemen prive de art de la mode.</p> <p>ประเทศฝรั่งเศส / ประเทศไทย</p> <p>- คบ. ศิลปศึกษา ครุศาสตร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ</p> <p>เจ้าพระยา ประเทศไทย</p> <p>- Diploma. Experimental Fashion Central Saint</p> <p>Martin ' s College of art & Design University of</p> <p>The art London. ประเทศอังกฤษ</p> <p>- Diploma. Fashion Design Flat Knitting.</p> <p>Shima Seiki Design Center ประเทศญี่ปุ่น</p> <p>- ศปบ. , กศ.ม. ศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์</p> <p>มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประเทศไทย</p> <p>- ศศ.ด. ศิลปวัฒนธรรม (การออกแบบแฟชั่น)</p> <p>คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ</p> <p>ประเทศไทย</p>
<p>ประสบการณ์ทำงาน</p>	<p>- รองชนะเลิศ คณะศิลปกรรมศาสตร์</p>

- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- (ตำแหน่งงานในอดีต) - หัวหน้าศูนย์การศึกษาและพัฒนาแฟชั่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ประสบการณ์ด้านการสอน / - อาจารย์ประจำสาขาการออกแบบทัศนศิลป์
 ฝึกรอบรูป คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาการออกแบบทัศนศิลป์
 วิชาเอกการออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ที่ปรึกษาด้านการออกแบบเครื่องแต่งกาย โครงการแกรนด์สปอร์ตดีไซเนอร์คอนเทสต์
- ที่ปรึกษาด้านการออกแบบเครื่องแต่งกาย โครงการโชว์นาเวิลด์ดีไซน์ คอนเทส
- นักวิจัยสภาวิจัยแห่งชาติ (วช) หมายเลขนักวิจัย ID
- ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความวารสารศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว
- ประธานที่ปรึกษาภาคเหนือ “กิจกรรมการเพิ่มมูลค่าด้วยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP (OTOP NEXT) ภายใต้โครงการยกระดับผู้ประกอบการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แบบบูรณาการ (OTOP PLUS)” โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจกลางและขนาดย่อม (สสว)
- ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความในงานเสนอผลงานวิจัย “2013 International Textiles and Costume Congress” Ku, Ars Textrina, CCA, CBNU, ITV 28 – 29 October 2013 at Kasetsart University Bangkok, Thailand
- ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ สาขามนุษย์ศาสตร์ และ ศิลปะ
- ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินหลักสูตร สาขาวิชาการออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีวิชัย
- ที่ปรึกษาโครงการประกวดการออกแบบลวดลายผ้าไทยร่วมสมัยกรมทรัพย์สินทางปัญญากระทรวงพาณิชย์
- ประสบการณ์ด้านธุรกิจ - ผู้ก่อตั้งแบรนด์เสื้อผ้า FASH (Fashion at SWU House) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- นักออกแบบเครื่องแต่งกาย ประจำบริษัทไทยวาโก้ จำกัด มหาชน
- หัวหน้าทีมการออกแบบเครื่องแต่งกาย ประจำ บริษัท ไทยสปินนิ่งอินดัสทรี จำกัด มหาชน

ประสบการณ์ในโครงการ NEC - กรรมการและผู้เชี่ยวชาญการออกแบบและภูมิปัญญาไทย
การอบรมผู้ประกอบการ NEC กระทรวงอุตสาหกรรม
หน่วยงานศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผลงานเด่นทางวิชาการ ผลงานทางวิชาการ

บทความวิชาการ

- การศึกษาปัญหาขัดแย้งในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2507 จนถึงปี พ.ศ. 2524. ปีที่เผยแพร่ 2544 แหล่งที่เผยแพร่ผลงาน วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ภาพร่างแฟชั่น ปีที่เผยแพร่ ปี พ.ศ. 2544 แหล่งที่เผยแพร่ผลงาน หนังสือ การออกแบบทัศนศิลป์ (เอกสารประกอบสัมมนาวิชาการ) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สถาบันการสอนแฟชั่นในประเทศอังกฤษถึงสถาบันสอนแฟชั่นในประเทศไทย ปีที่เผยแพร่ ปี พ.ศ. 2547 แหล่งที่เผยแพร่ผลงาน วารสาร FASH Fashion at swu House มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- รายงานวิจัย : เรื่องการศึกษากระบวนการออกแบบลวดลายผ้าพิมพ์ในระบบอุตสาหกรรม ปีที่เผยแพร่ ปี พ.ศ. 2548 แหล่งที่เผยแพร่ผลงาน วารสาร FASH Fashion at swu House มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- Fashion Illustration ปีที่เผยแพร่ ปี พ.ศ. 2548 แหล่งที่เผยแพร่ผลงาน วารสาร FASH Fashion at swu House มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ราชนิเทศวารสารที่ 20 ปีที่เผยแพร่ ปี พ.ศ. 2548 แหล่งที่เผยแพร่ผลงาน วารสาร FASH Fashion at swu House มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- เนื้อเรื่องในแฟชั่น ปีที่เผยแพร่ ปี พ.ศ. 2549 แหล่งที่เผยแพร่ผลงาน วารสารโลกศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- มีปัญหาดีไซน์ นึกถึงศูนย์พัฒนาแฟชั่น ปีที่เผยแพร่ พ.ศ. 2549 แหล่งที่เผยแพร่ผลงาน หนังสือพิมพ์มติชน
- ทฤษฎีการเผยแพร่งานแฟชั่น ปีที่เผยแพร่ ปี พ.ศ. 2557 แหล่งที่เผยแพร่ผลงาน หนังสือ บทความวิชาการ การออกแบบทัศนศิลป์ 2557 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ทฤษฎีการเผยแพร่งานแฟชั่น ปีที่เผยแพร่ ปี พ.ศ. 2557 แหล่งที่เผยแพร่ผลงาน หนังสือ บทความวิชาการ การออกแบบทัศนศิลป์ 2557 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หนังสือตำรา

- Thailand Young Design งบประมาณแผ่นดิน (พ.ศ. 2549)
- FASHION SWU AND TREND งบประมาณแผ่นดิน (พ.ศ. 2550)

- องค์ความรู้การออกแบบเครื่องนุ่งห่ม (ผ้าไทย) สุภาพบุรุษ (งบประมาณแผ่นดิน พ.ศ. 2550)

- การออกแบบแฟชั่น 1 พ.ศ. (พ.ศ. 2551)

- หนังสืออัตลักษณ์ไทย ทุนความคิด ทุนสร้างสรรค์ผลการสำรวจศึกษาและสังเคราะห์ อัตลักษณ์ไทย 4 ภูมิภาค จัดพิมพ์ โดย สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ISMED)

- หนังสือโครงการพัฒนาตลาดผ้าชิตเพื่อผลิตภัณฑ์แฟชั่นไทยร่วมสมัย กรมหม่อนไหม ปี 2557 – 2558 จัดพิมพ์โดย กรมหม่อนไหม

- หนังสือโครงการพัฒนาตลาดผ้าไหมไทยให้กับชุมชนนาร่อง กรมหม่อนไหม ปี 2558 จัดพิมพ์โดยหม่อนไหม

งานวิจัย / ทุนวิจัยที่ตีรับ / ผลงานการออกแบบ

- การศึกษากระบวนการออกแบบตลาดผ้าพิมพ์ในระบบอุตสาหกรรม ทุน บ. Peart Beddings Co . , Ltd. ประเทศไทย ปี พ.ศ 2547

- โครงการสร้างฐานข้อมูลทางการออกแบบแฟชั่น : การศึกษาการออกแบบเครื่องนุ่งห่ม(ผ้าไทย)เพื่อการส่งออก ทุน งบประมาณแผ่นดิน พ.ศ. 2548 , ประเทศไทย , ปี พ.ศ. 2548

- การศึกษากระบวนการเขียนภาพร่างแฟชั่นในระบบอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยด้วยโปรแกรม คอมพิวเตอร์กราฟิกส์ ทุน งบประมาณเงินได้มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2551

- การศึกษาสังเคราะห์ และนำเสนออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของภูมิภาค เพื่อนำมาใช้เป็นทุนในการสร้างสรรค์ให้สามารถประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ (ภาคกลาง)

- ที่ปรึกษาและนักวิจัยในโครงการตรานกยูงพระราชทาน ในสมเด็จพระนางเจ้า กรมหม่อนไหม

- โครงการพัฒนาตลาดผ้าไหมไทยให้กับชุมชนนาร่อง กรมหม่อนไหม ปี 2556 กรณีศึกษา กลุ่มทอผ้าบ้านโป่งถีบ ใน ต. เวียง อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ และกลุ่มทอผ้าบ้านท่ากระจ่าย ต.ท่าขนา อ. ท่าชนะ จ.สุราษฎร์ธานี

- โครงการพัฒนาตลาดผ้าชิตเพื่อผลิตภัณฑ์แฟชั่นไทยร่วมสมัย กรมหม่อนไหม ปี 2557 – 2558

- โครงการพัฒนาตลาดผ้าไหมไทยให้กับชุมชนนาร่อง กรมหม่อนไหม ปี 2558

2. อาจารย์ ดร. กรกมล คำสุข

การศึกษา

- 2549 – 2554 Ph.D., Birmingham Institute of Arts and design
Birmingham City University United Kingdom
Title of Thesis : An alternative Direction for
Thai fashion The Integration of Traditional
Thai Culture and Contemporary Fashion
- 2548 – 2549 MA Fashion, Birmingham Institute of Arts and
Design, University of Central England in
Birmingham United Kingdom
- 2548 Certificate: Textile Design Workshop, Central
St. Martins College of Art and Design Certificate:
Introduction to Fashion Business, London
College of Fashion
- 2542 – 2546 ศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต การออกแบบแฟชั่น
สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

งานวิจัย

- 2557 – 2558 โครงการวิจัยพัฒนาลวดลายผ้าขิด ร่วมกับกรมหม่อมไทย
โครงการพัฒนาลวดลายผ้าไหมไทยให้กับชุมชนนารอง
กรมหม่อมไทย ปี 2556 กรณีศึกษากลุ่มทอผ้าบ้านโป่งลึกใน
ต.เวียง อ.ฝาง จ. เชียงใหม่ และกลุ่มทอผ้าบ้านท่ากระชาย
ต.ท่าซนา อ. ท่าชนะ จ.สุราษฎร์ธานี

ประวัติตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

- 2558 – ปัจจุบัน หัวหน้าสาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
11 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา
กรุงเทพ 10110 โทร 02-649-5000 ต่อ 15118
- 2546 – ปัจจุบัน อาจารย์ประจำวิชาเอกการออกแบบแฟชั่น สาขาวิชา
การออกแบบทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
11 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา
กรุงเทพ 10110 โทร 02-649-5000 ต่อ 15118
- 2554 – ปัจจุบัน อาจารย์พิเศษภาควิชาานฤมิตศิลป์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

- 2554 สาขาวิชาการออกแบบเครื่องแต่งกาย คณะมัณฑนศิลป์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
- การบริการวิชาแก่บุคคลภายนอก
- 2554 – ปัจจุบัน ผู้เชี่ยวชาญและกรรมการตัดสินผลงานออกแบบ
เครื่องแต่งกายผ้าไหม กรมหม่อนไทย กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์
- 2554 – ปัจจุบัน ผู้เชี่ยวชาญและกรรมการตัดสินผลงานการออกแบบ
เครื่องแต่งกายระดับอาชีวศึกษาแห่งประเทศไทย กิจกรรม
China World Fashion Design Contest ศูนย์การค้า
ไชน่าเวิลด์ วังบูรพา
- 2557 ที่ปรึกษา, วิทยากรโครงการประกวดออกแบบลายผ้า
ร่วมสมัย สู่สากล กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์
วิทยากร, ที่ปรึกษาด้านการออกแบบและสร้างแบรนด์
กิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร เสริมสร้าง
ผู้ประกอบการใหม่ สาขาอุตสาหกรรมแฟชั่น ปีงบประมาณ
2557 ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ร่วมกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
- 2557 วิทยากรในหลักสูตรพัฒนาพนักงานขายแผนกเสื้อผ้าสตรี/
สตรีวัยรุ่น ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล
- 2555- 2556 ที่ปรึกษาโครงการ Thai Trend Spotting สมาคม
อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย
- 2555 วิทยากร อภิปราย “ผ้าไทย : ทิศทางการออกแบบและ
แต่งกายร่วมสมัย” ภายในโครงการแต่งผ้าไทยอย่างไร
ให้ทันสมัย
- 2555 วิทยากร อภิปรายเรื่อง “ทิศทางการแต่งการร่วมสมัย
ผ้าไหมไทย ขอบคนไทย” ภายในโครงการ Fash for QSDA
ศูนย์แฟชั่นและเครื่องประดับ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ร่วมกับกรมหม่อนไทยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2554 วิทยากร อภิปรายเรื่อง “Sustainable Fashion: Why
now?” จัดโดยกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมกับ Parsons
The New School of Design, TCDC Auditorium, Emporium
- 2554 วิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการอบรมหลักสูตรพัฒนาฝีมือ
การผลิตการออกแบบสินค้าและบรรจุภัณฑ์ ให้กับ
ผู้ประกอบการผ้าไหมไทย ร่วมกับกรมหม่อนไหม
กระทรวงสหกรณ์, ศูนย์หม่อนไหม จังหวัดขอนแก่น

- 2554 ที่ปรึกษาโครงการส่งเสริมการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในกลุ่มอุตสาหกรรมแฟชั่น เครื่องแต่งกาย อัญมณี กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- บทความ
2547-2548 คมลัม “Dress You Up” นิตยสารกุลสตรี
2554 “ผ้าไหมไทยกับแฟชั่นในศตวรรษที่ 21 ” นิตยสาร Colourway Vol . 17 No. 96 “ผ้าไหมไทยกับนวัตกรรมด้านการออกแบบ ลวดลาย” นิตยสาร Colourway Vol . 17 No. 96
- ผลงานการออกแบบ
2552 Fas for Jim Thompson by Koraklod Kumsook Collection “Victorian Excursio” Bangkok Intennational Fashion Week 2008, Siam Paragon
2549 นำเสนอผลงานใน Graduate Exhibition Collection “2D Garments in 3D Forms” Custard Factory , Birmingham , United Kindon
3. อาจารย์ สวรรยา จอมเทพมาลา
การศึกษา MIFA Master of Fine Art (Fashion Design) Academy of Art University United State America
ศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต การออกแบบแฟชั่น
2543-2547 สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ประวัติตำแหน่งและสถานที่ทำงาน
อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบแฟชั่น สาขาการออกแบบ ทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 11 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทร 02-649-5000 ต่อ 15118 โทรสาร : 02-2600123 ต่อ 115
อาจารย์ประจำหลักสูตรออกแบบทัศนศิลป์ วิชาเอกการออกแบบแฟชั่น
- งานวิจัย
2557-2558 โครงการวิจัยพัฒนาลวดลายผ้าชิต ร่วมกับกรมหม่อนไทย
2556 โครงการพัฒนาลวดลายผ้าไหมไทยให้กับชุมชนนำร่อง กรมหม่อนไทย ปี 2556 กรณีศึกษา กลุ่มทอผ้าบ้านโป่งถีบใน ต.เวียง อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ และกลุ่มทอผ้าบ้านท่ากระจ่าย ต.ท่าชนะ อ.ท่าชนะ จ.สุราษฎร์ธานี
- การบริการวิชาการแก่บุคคลภายนอก

ผู้เชี่ยวชาญและกรรมการตัดสินผลงานการออกแบบเครื่องแต่งกายระดับอาชีวศึกษาแห่งประเทศไทย กิจกรรม China World Fashion Design Contest ศูนย์การค้าไชนาเวิลด์ วังบูรพา
 วิทยากร อภิปรายเรื่อง“ทิศทางการแต่งกายน่วมสมัยด้วยผ้าไหมไทยของคนไทย”ภายใต้
 โครงการ FASH for QSDS ศูนย์แฟชั่นและเครื่องประดับ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ร่วมกับกรม
 หม่อนไหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วิทยากร,ที่ปรึกษาด้านการออกแบบและสร้างแบรนด์ กิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร
 เสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ สาขาอุตสาหกรรมแฟชั่น ปีงบประมาณ 2557 ศูนย์บริการวิชาการ
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ร่วมกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

วิทยากรในหลักสูตรพัฒนาพนักงานขายแผนกเสื้อผ้าเด็ก ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลชิดลม

วิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการอบรมหลักสูตรพัฒนาฝีมือการผลิตการออกแบบสินค้าและ
 บรรจุภัณฑ์ ให้กับผู้ประกอบการผ้าไหมไทย ร่วมกับกรมหม่อนไหม กระทรวงสหกรณ์,ศูนย์หม่อนไหม
 จังหวัดขอนแก่น

กรรมการตัดสินผลงาน โครงการ Grand Sport Young Designer Contest

ภาคผนวก ข คำขอจดสิทธิบัตร

หน่วยงานอื่นทางไปรษณีย์
 มทท. ศรีวิชัย

สำเนา

แบบ สป/สผ/อสป/001-ก
 หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร

การประดิษฐ์

การออกแบบผลิตภัณฑ์

อนุสิทธิบัตร

ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้

ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522

แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

และ พระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542

สำหรับเจ้าหน้าที่

วันรับคำขอ	เลขที่คำขอ
วันยื่นคำขอ 24 ก.ค. 2561	1802003282

สัญลักษณ์จำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ

ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์

วันประกาศโฆษณา	เลขที่ประกาศโฆษณา
วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร

ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่

1. ชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์

ลวดลายผ้าบาติกมีลวดลายโละมาเนาะ

2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่

ในจำนวน _____ คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน

3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หน่วยงานรัฐ มูลนิธิ อื่นๆ

ชื่อ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ที่อยู่ เลขที่ 1 ถนนราชดำเนินนอก

ตำบล/แขวง ปอย่าง อำเภอ/เขต เมือง จังหวัด สงขลา รหัสไปรษณีย์ 90000 ประเทศไทย

อีเมล lo.mutsu@gmail.com

เลขประจำตัวประชาชน เลขทะเบียนนิติบุคคล เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร: 0 9 9 4 0 0 0 1 4 9 5 3 1 เพิ่มเติม (ตั้งแบบ)

ในกรณีที่มีการ สือสารกับท่าน ผ่านระบบการใช้งาน อีเมลผู้ขอ อีเมลตัวแทน โทรหรือส่งจดหมาย และประกาศคณะกรรมการสิทธิบัตร

4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร

ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ผู้รับโอน ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น

5. ตัวแทน (ถ้ามี)

ชื่อ _____	5.1 ตัวแทนเลขที่
ที่อยู่ _____	5.2 โทรศัพท์
ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ ประเทศ _____	5.3 โทรสาร
อีเมล _____	
เลขประจำตัวประชาชน _____	☐ เพิ่มเติม (ตั้งแบบ)

6. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ ชื่อและที่อยู่เดียวกับผู้ขอ

ชื่อ นางสาวอารีนา อีสานะ

ที่อยู่ 84 หมู่ที่ 1

ตำบล/แขวง ประจัน อำเภอ/เขต ยะรัง จังหวัด ปัตตานี รหัสไปรษณีย์ 94160 ประเทศไทย

อีเมล _____

เลขประจำตัวประชาชน 3 9 4 1 0 0 0 1 2 5 7 1 4 เพิ่มเติม (ตั้งแบบ)

7. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม

ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้ถือว่าได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร

เลขที่ _____ วันยื่น _____ เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ

คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ

หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่วางระวางละเอียดโคตรครบถ้วน วิศวกรที่เป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียดเพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

สำหรับเจ้าหน้าที่

จำนวนประเภทสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ กลุ่มวิศวกรรม สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (วิศวกรรม) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ไฟฟ้า) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ฟิล์ม)	☐ กลุ่มเคมี สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (เคมีเทคนิค) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ปิโตรเคมี) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (เทคโนโลยีชีวภาพ) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (เภสัชภัณฑ์)	สิทธิบัตรการออกแบบ ☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 1) ☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 2) ☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 3)
อนุสิทธิบัตร ☐ อนุสิทธิบัตร (วิศวกรรม) ☐ อนุสิทธิบัตร (เคมี)		

สำเนา		แบบ สป/สพ/อสป/001-ก หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า
 คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร		สำหรับเจ้าหน้าที่ 1. วันรับคำขอ 2. เลขที่คำขอ 3. วันยื่นคำขอ 24 ก.ค. 2561 1802003281 4. สัญลักษณจำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ 5. ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์ 6. ประเภทผลิตภัณฑ์ 7. วันประกาศโฆษณา 8. เลขที่ประกาศโฆษณา 9. วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร 10. เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร 11. ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่
☐ การประดิษฐ์ ☒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ อนุสิทธิบัตร ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และ พระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542		
1. ชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์ ลวดลายผาบาติกเรือกอลและ		
2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่ ในจำนวน _____ คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน		
3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ บุคคลธรรมดา ☐ นิติบุคคล ☒ หน่วยงานรัฐ ☐ มูลนิธิ ☐ อื่นๆ ชื่อ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่อยู่ เลขที่ 1 ถนนราชดำเนินนอก ตำบล/แขวง ปอย่าง อำเภอ/เขต เมือง จังหวัด สงขลา รหัสไปรษณีย์ 90000 ประเทศ ไทย อีเมล tlo.rmutsv@gmail.com		3.1 สัญชาติ ไทย 3.2 โทรศัพท์ 074-317100 3.3 โทรสาร 074-317123
☐ เลขประจำตัวประชาชน ☐ เลขทะเบียนนิติบุคคล ☒ เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ในกรณีที่มา สือสารกันผ่าน ท่านสะดวกใช้ทาง ☐ อีเมลผู้ขอ ☐ อีเมลตัวแทน		0 9 9 4 0 0 0 1 4 9 5 3 1 ☐ เพิ่มเติม (คิงเนบ)
4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ☒ ผู้รับโอน ☐ ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น		
5. ความแทน (ถ้ามี) ชื่อ _____ ที่อยู่ _____ ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ ประเทศ _____ อีเมล _____ เลขประจำตัวประชาชน _____ ☐ เพิ่มเติม (คิงเนบ)		5.1 ตัวแทนเลขที่ _____ 5.2 โทรศัพท์ _____ 5.3 โทรสาร _____
5. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ ชื่อและที่อยู่เดียวกับผู้ขอ ชื่อ นางสาวอารีนา อีสามะ ที่อยู่ หมู่ที่ 1 ตำบล/แขวง ปะริจัน อำเภอ/เขต ยะรัง จังหวัด ปัตตานี รหัสไปรษณีย์ 94160 ประเทศ ไทย อีเมล _____ เลขประจำตัวประชาชน 3 9 4 1 0 0 0 1 2 5 7 1 4 ☐ เพิ่มเติม (คิงเนบ)		
6. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้ถือว่าได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร เลขที่ _____ วันยื่น _____ เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ ☐ คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ☐ ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ☐ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่วางระเบียบได้ครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้โดยระบุหมายเลขกำกับข้อชี้แจงที่แสดงรายละเอียดเพิ่มเติมดังกล่าวด้วย		
สำหรับเจ้าหน้าที่		
จำนวนประเภทสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ กลุ่มวิศวกรรม ☐ กลุ่มเคมี ☐ สิทธิบัตรการออกแบบ ☐ อนุสิทธิบัตร สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (วิศวกรรม) ☐ สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (เคมีเทคนิค) ☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 1) ☐ อนุสิทธิบัตร (วิศวกรรม) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ไฟฟ้า) ☐ สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ปิโตรเคมี) ☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 2) ☐ อนุสิทธิบัตร (เคมี) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ฟิสิกส์) ☐ สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (เทคโนโลยีชีวภาพ) ☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 3)		

สำเนา		แบบ สป/สพ/อสป/001-ก หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า	
 คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร		สำหรับเจ้าหน้าที่	
☐ การประดิษฐ์ ☒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ อนุสิทธิบัตร ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และ พระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542		วันรับคำขอ	เลขที่คำขอ
		วันยื่นคำขอ 24 ก.ค. 2561	1802003284
☐ การประดิษฐ์ ☒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ อนุสิทธิบัตร		ใช้นิติแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์	
ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และ พระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542		วันประกาศโฆษณา	เลขที่ประกาศโฆษณา
		วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร
		ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่	
1. ชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์ ลวดลายผาบาติกใบไม้สีทอง			
2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่ ในจำนวน _____ คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน			
3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ บุคคลธรรมดา ☐ นิติบุคคล ☒ หน่วยงานรัฐ ☐ มูลนิธิ ☐ อื่นๆ ชื่อ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่อยู่ เลขที่ 1 ถนนราชดำเนินนอก ตำบล/แขวง ปอยเปต อำเภอ/เขต เมือง จังหวัด สิงขลา รหัสไปรษณีย์ 90000 ประเทศ ไทย อีเมล tlo.mutsv@gmail.com		3.1 สัญชาติ ไทย 3.2 โทรศัพท์ 074-317100 3.3 โทรสาร 074-317123	
☐ เลขประจำตัวประชาชน ☐ เลขทะเบียนนิติบุคคล ☒ เลขประจำตัวเสียภาษีอากร 0 9 9 4 0 0 0 0 1 1 1 4 9 5 3 1 ☐ เพิ่มเติม (คังแบบ) ในกรณีที่กรณา สือสารกับท่าน ท่านสะดวกใช้งาน ☐ อีเมลผู้ขอ ☐ อีเมลตัวแทน			
4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ☒ ผู้รับโอน ☐ ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น			
5. ตัวแทน (ถ้ามี) ชื่อ _____ ที่อยู่ _____ ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ ประเทศ _____ อีเมล _____ เลขประจำตัวประชาชน [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] ☐ เพิ่มเติม (คังแบบ)		5.1 ตัวแทนเลขที่ _____ 5.2 โทรศัพท์ _____ 5.3 โทรสาร _____	
6. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ ชื่อและที่อยู่เดียวกับผู้ขอ ชื่อ นางสาวอารีนา อีสามะ ที่อยู่ 84 หมู่ที่ 1 ตำบล/แขวง ประจัน อำเภอ/เขต ยะรัง จังหวัด บัตตานี รหัสไปรษณีย์ 94160 ประเทศ ไทย อีเมล _____ เลขประจำตัวประชาชน 3 9 4 1 0 0 0 1 2 5 7 1 4 ☐ เพิ่มเติม (คังแบบ)			
7. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้ถือว่าได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร เลขที่ _____ วันยื่น _____ เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ ☐ คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ☐ ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ☐ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ หมายเหตุ ในกรณีที่ไมอาจระบุรายละเอียดครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแบบฟอร์มที่นี้โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียดเพิ่มเติมดังกล่าวด้วย			
สำหรับเจ้าหน้าที่			
จำแนกประเภทสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ กลุ่มวิศวกรรม ☐ กลุ่มเคมี ☐ สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (วิศวกรรม) ☐ สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ไฟฟ้า) ☐ สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ฟิสิกส์)		สิทธิบัตรการออกแบบ ☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 1) ☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 2) ☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 3)	
☐ อนุสิทธิบัตร ☐ อนุสิทธิบัตร (วิศวกรรม) ☐ อนุสิทธิบัตร (เคมี)			

สำเนา

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก
หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร

การประดิษฐ์
 การออกแบบผลิตภัณฑ์
 อนุสิทธิบัตร

ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้
ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535
และ พระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542

ยื่นทางไปรษณีย์

สำหรับเจ้าหน้าที่	
วันรับคำขอ	เลขที่คำขอ
วันยื่นคำขอ 24 ก.ค. 2561	1802003283
สัญลักษณ์จำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	
ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์	
ประเภทผลิตภัณฑ์	
รับประกาศโฆษณา	เลขที่ประกาศโฆษณา
วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร
ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่	

---

1. ชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์
ลวดลายผ้าบาติกเมืองโบราณยะรัง

2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่
ในจำนวน _____ คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน

3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หน่วยงานรัฐ มูลนิธิ อื่นๆ

ชื่อ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ที่อยู่ เลขที่ 1 ถนนราชดำเนินนอก

ตำบล/แขวง บ่อयाง อำเภอ/เขต เมือง จังหวัด สงขลา รหัสไปรษณีย์ 90000 ประเทศ ไทย

อีเมล tlo.mutsv@gmail.com

เลขประจำตัวประชาชน เลขทะเบียนนิติบุคคล เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0 9 9 4 0 0 0 1 4 9 5 3 1 เพิ่มเติม (ตั้งแบบ)

ในกรณีที่มา สือสารกันผ่าน ท่านสะดวกใช้ทาง อีเมลผู้ขอ อีเมลตัวแทน

---

4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร

ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ผู้รับโอน ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น

5. ตัวแทน (ถ้ามี)

ชื่อ _____

ที่อยู่ _____

ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ ประเทศ _____

อีเมล _____

เลขประจำตัวประชาชน [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] เพิ่มเติม (ตั้งแบบ)

---

6. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ ชื่อและที่อยู่เดียวกับผู้ขอ

ชื่อ นางสาวอารีนา อีสามะ

ที่อยู่ หมู่ที่ 1

ตำบล/แขวง ประจัน อำเภอ/เขต ยะรัง จังหวัด ปัตตานี รหัสไปรษณีย์ 94160 ประเทศ ไทย

อีเมล _____

เลขประจำตัวประชาชน 3 9 4 1 0 0 0 1 2 5 7 1 4 เพิ่มเติม (ตั้งแบบ)

---

7. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม

ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้ถือว่าได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร
เลขที่ _____ วันยื่น _____ เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ

คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ

หมายเหตุ ในกรณีที่ไมอาจระบุรายละเอียดครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

สำหรับเจ้าหน้าที่

จำนวนประเภทสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	☐ กลุ่มเคมี	สิทธิบัตรการออกแบบ	อนุสิทธิบัตร
☐ กลุ่มวิศวกรรม	สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (เคมีเทคนิค)	☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 1)	☐ อนุสิทธิบัตร (วิศวกรรม)
สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (วิศวกรรม)	สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ปิโตรเคมี)	☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 2)	☐ อนุสิทธิบัตร (เคมี)
สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ไฟฟ้า)	สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (เทคโนโลยีชีวภาพ)	☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 3)	
สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (อิเล็กทรอนิกส์)	สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (เภสัชภัณฑ์)		

สำเนา

แบบ สป/สท/อสป/001-ก
หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร

24 ต.ค. 2561

- การประดิษฐ์
- การออกแบบผลิตภัณฑ์
- อนุสิทธิบัตร

ยื่นทางไปรษณีย์

ข้าพเจ้าผู้ลงลายมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้
ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535
และ พระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542

สำหรับเจ้าหน้าที่	
วันรับคำขอ	เลขที่คำขอ
วันยื่นคำขอ	1802003287
24 ต.ค. 2561	
สัญญาฉบับเจ้ากรมการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	
ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์	
ผู้รับแบบผลิตภัณฑ์	
วันประกาศโฆษณา	เลขที่ประกาศโฆษณา
วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร
ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่	

1. ชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์
ลวดลายผ้าบาติกกรงนกเขา

2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่
ในจำนวน _____ คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน

3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หน่วยงานรัฐ มูลนิธิ อื่นๆ

ชื่อ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ที่อยู่ เลขที่ 1 ถนนราชดำเนินนอก

ตำบล/แขวง บ่อयाງ อำเภอ/เขต เมือง จังหวัด สงขลา รหัสไปรษณีย์ 90000 ประเทศ ไทย

อีเมล t.o.rmutsv@gmail.com

เลขประจำตัวประชาชน เลขทะเบียนนิติบุคคล เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0 9 9 4 0 0 0 1 4 9 5 3 1 เพิ่มเติม (คิงแบบ)

ในกรณีที่มีการมา สื่อสารกับท่าน ท่านสะดวกใช้ทาง อีเมล อีเมลตัวแทน

1. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร

ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ผู้รับโอน ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น

5. ตัวแทน (ถ้ามี)

ชื่อ _____

ที่อยู่ _____

ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ ประเทศ _____

อีเมล _____

เลขประจำตัวประชาชน _____ เพิ่มเติม (คิงแบบ)

5. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ ชื่อและที่อยู่เดียวกับผู้ขอ

ชื่อ นางสาวอารีนา อีสานะ

ที่อยู่ 84 หมู่ที่ 1

ตำบล/แขวง ประจัน อำเภอ/เขต ยะรัง จังหวัด บัตตานี รหัสไปรษณีย์ 94160 ประเทศ ไทย

อีเมล _____

เลขประจำตัวประชาชน 3 9 4 1 0 0 0 1 2 5 7 1 4 เพิ่มเติม (คิงแบบ)

6. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม

ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้ถือว่าได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร

เลขที่ _____ วันยื่น _____ เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ

คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ

หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่อาจระบุรายละเอียดได้ครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียดเพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

สำหรับเจ้าหน้าที่

จำแนกประเภทสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร

☐ กลุ่มวิศวกรรม	☐ กลุ่มเคมี	สิทธิบัตรการออกแบบ	อนุสิทธิบัตร
สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (วิศวกรรม)	สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (เคมีเทคนิค)	☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 1)	☐ อนุสิทธิบัตร (วิศวกรรม)
สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ไฟฟ้า)	สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (นิโทรเคมี)	☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 2)	☐ อนุสิทธิบัตร (เคมี)
สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ฟิสิกส์)	สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (เทคโนโลยีชีวภาพ)	☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 3)	
	สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (เภสัชภัณฑ์)		

สำเนา		แบบ สป/สผ/อสป/001-ก หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า	
 คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร		สำหรับเจ้าหน้าที่	
		วันรับคำขอ	เลขที่คำขอ
		วันยื่นคำขอ 24 ก.ค. 2561	1802003288
		สัญลักษณ์จำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	
☐ การประดิษฐ์ ☒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ อนุสิทธิบัตร		☐ ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์ ☐ มีระบบผลิตภัณฑ์	
ยื่นทางไปรษณีย์		วันประกาศโฆษณา	เลขที่ประกาศโฆษณา
ข้าพเจ้าผู้ลงนามมีชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และ พระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542		วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร
		ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่	
1. ชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์ ลวดลายผาบาติกเขื่อนบางลาง			
2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่ ในจำนวน _____ คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน			
3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ บุคคลธรรมดา ☐ นิติบุคคล ☒ หน่วยงานรัฐ ☐ มูลนิธิ ☐ อื่นๆ ชื่อ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่อยู่ เลขที่ 1 ถนนราชดำเนินนอก ตำบล/แขวง บ่อयाาง อำเภอ/เขต เมือง จังหวัด สงขลา รหัสไปรษณีย์ 90000 ประเทศ ไทย อีเมล tlo.rmutsv@gmail.com		3.1 สัญชาติ ไทย 3.2 โทรศัพท์ 074-317100 3.3 โทรสาร 074-317123	
☐ เลขประจำตัวประชาชน ☐ เลขทะเบียนนิติบุคคล ☒ เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0 9 9 4 0 0 0 1 4 9 5 3 1 ☐ เพิ่มเติม (ตั้งแบบ)			
ในกรณีที่มีการ สือสารกับท่าน ท่านสะดวกใช้ทาง ☐ อีเมล ☐ อีเมลตัวแทน			
4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ☒ ผู้รับโอน ☐ ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น			
5. ตัวแทน (ถ้ามี) ชื่อ _____ ที่อยู่ _____ ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ ประเทศ _____ อีเมล _____ เลขประจำตัวประชาชน _____ ☐ เพิ่มเติม (ตั้งแบบ)		5.1 ตัวแทนเลขที่ _____ 5.2 โทรศัพท์ _____ 5.3 โทรสาร _____	
6. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ ชื่อและที่อยู่เดียวกับผู้ขอ ชื่อ นางสาวอารีนา อีสานะ ที่อยู่ 84 หมู่ที่ 1 ตำบล/แขวง ประจัน อำเภอ/เขต ยะรัง จังหวัด ปัตตานี รหัสไปรษณีย์ 94160 ประเทศ ไทย อีเมล _____ เลขประจำตัวประชาชน 3 9 4 1 0 0 0 1 2 5 7 1 4 ☐ เพิ่มเติม (ตั้งแบบ)			
7. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบายได้ย่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร เลขที่ _____ วันยื่น _____ เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ ☐ คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ☐ ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ☐ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ			
หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่อารจะรายละเอียดได้ครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบที่นี้โดยระบุหมายเลขกำกับข้อผิดพลาดที่แสดงรายละเอียดเพิ่มเติมดังกล่าวด้วย			
สำหรับเจ้าหน้าที่			
จำแนกประเภทสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ กลุ่มวิศวกรรม ☐ กลุ่มเคมี ☐ สิทธิบัตรการออกแบบ ☐ อนุสิทธิบัตร สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (วิศวกรรม) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (เคมีเทคนิค) ☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 1) ☐ อนุสิทธิบัตร (วิศวกรรม) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ไฟฟ้า) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ปิโตรเคมี) ☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 2) ☐ อนุสิทธิบัตร (เคมี) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ฟิสิกส์) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (เทคโนโลยีชีวภาพ) ☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 3)			

สำเนา

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก
หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร

- การประดิษฐ์
- การออกแบบผลิตภัณฑ์
- อนุสิทธิบัตร

ข้าพเจ้าผู้ลงนามมือชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรมี
ชื่อรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535
และ พระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542

ยื่นทางไปรษณีย์

สำหรับเจ้าหน้าที่	
วันรับคำขอ	เลขที่คำขอ
วันยื่นคำขอ 24 ก.ค. 2561	1802003289
สัญลักษณ์จำนวนการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	
ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์	ประเภทผลิตภัณฑ์
วันประกาศโฆษณา	เลขที่ประกาศโฆษณา
วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร
ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่	

- ชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์
ลวดลายผ้าบาติกดอกศรีเยลลา
- คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่
ในจำนวน _____ คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน
- ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หน่วยงานรัฐ มูลนิธิ อื่นๆ
ชื่อ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
ที่อยู่ เลขที่ 1 ถนนราชดำเนินนอก
ตำบล/แขวง ปอยยาง อำเภอ/เขต เมือง จังหวัด สงขลา รหัสไปรษณีย์ 90000 ประเทศ ไทย
อีเมล tlo.mutsv@gmail.com ตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ว่าด้วยสิทธิบัตรรวมกับองค์การทรัพย์สินทางปัญญา
 เลขประจำตัวประชาชน เลขทะเบียนนิติบุคคล เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0 9 9 4 0 0 0 1 4 9 5 3 1 เพิ่มเติม (ตั้งแนบ)
ในกรณีที่มีการฯ สื่อสารกับท่าน ท่านสะดวกใช้ทาง อีเมลผู้ขอ อีเมลตัวแทน
- สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร
 ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ผู้รับโอน ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น
- ตัวแทน (ถ้ามี)
ชื่อ _____
ที่อยู่ _____
ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ ประเทศ _____
อีเมล _____
เลขประจำตัวประชาชน _____ เพิ่มเติม (ตั้งแนบ)
- ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ ชื่อและที่อยู่เดียวกับผู้ขอ
ชื่อ นางสาวอารีนา อีสามะ
ที่อยู่ 84 หมู่ที่ 1
ตำบล/แขวง ประจัน อำเภอ/เขต ยะรัง จังหวัด ปัตตานี รหัสไปรษณีย์ 94160 ประเทศ ไทย
อีเมล _____
เลขประจำตัวประชาชน 3 9 4 1 0 0 0 1 2 5 7 1 4 เพิ่มเติม (ตั้งแนบ)
- คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม
ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้อธิบายโดยย่อว่าคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร
เลขที่ _____ วันยื่น _____ เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ
 คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ
หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่มีอะไรจะบรรยายขอเพิ่มเติมในวัน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบที่แนบนี้โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียดเพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

สำหรับเจ้าหน้าที่

จำนวนประเภทสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	สิทธิบัตรการออกแบบ	อนุสิทธิบัตร
☐ กลุ่มวิศวกรรม	☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 1)	☐ อนุสิทธิบัตร (วิศวกรรม)
สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (วิศวกรรม)	☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 2)	☐ อนุสิทธิบัตร (เคมี)
สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ไฟฟ้า)	☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 3)	
สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ฟิสิกส์)		
	สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (เภสัชภัณฑ์)	

สำเนา

แบบ สป/สพ/อสป/001-ก
หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

 คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ การประดิษฐ์ ☒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ☐ อนุสิทธิบัตร ข้าพเจ้าผู้ลงนามมีชื่อในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และ พระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542	สำหรับเจ้าหน้าที่	
	วันรับคำขอ	เลขที่คำขอ
	วันยื่นคำขอ 24 ก.ค. 2561	1802003290
	สัญลักษณ์จำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	
<div style="border: 1px solid blue; padding: 5px; display: inline-block;">ยื่นทางไปรษณีย์</div>	ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์	
	วันประกาศโฆษณา	เลขที่ประกาศโฆษณา
	วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร
	ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่	

1. ชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์
ลวดลายผ้าผลิตภัณฑ์

2. คำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับแบบผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่
ในจำนวน _____ คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน

3. ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หน่วยงานรัฐ มูลนิธิ อื่นๆ _____

ชื่อ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ที่อยู่ เลขที่ 1 ถนนราชดำเนินนอก

ตำบล/แขวง ปอย่าง อำเภอ/เขต เมือง จังหวัด สงขลา รหัสไปรษณีย์ 90000 ประเทศไทย

อีเมล tlo.mutsv@gmail.com

เลขประจำตัวประชาชน เลขทะเบียนนิติบุคคล เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0 9 9 4 0 0 0 1 4 9 5 3 1 เพิ่มเติม (ตั้งแบบ)

ในกรณีที่มีการฯ สื่อสารกับท่าน ท่านสะดวกใช้ทาง อีเมล อีเมลตัวแทน

4. สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร

ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ผู้รับโอน ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น

5. ตัวแทน (ถ้ามี)

ชื่อ _____

ที่อยู่ _____

ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ ประเทศ _____

อีเมล _____

เลขประจำตัวประชาชน _____ เพิ่มเติม (ตั้งแบบ)

5.1 ตัวแทนเลขที่ _____

5.2 โทรศัพท์ _____

5.3 โทรสาร _____

6. ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ ชื่อและที่อยู่เดียวกับผู้ขอ

ชื่อ นางสาวอารีนา อีสามะ

ที่อยู่ 84 หมู่ที่ 1

ตำบล/แขวง ประจัน อำเภอ/เขต ยะรัง จังหวัด บัตตานี รหัสไปรษณีย์ 94160 ประเทศไทย

อีเมล _____

เลขประจำตัวประชาชน 3 9 4 1 0 0 0 1 2 5 7 1 4 เพิ่มเติม (ตั้งแบบ)

7. คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม

ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้ถือว่าได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร

เลขที่ _____ วันยื่น _____ เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ

คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ถูกคัดค้านเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ

หมายเหตุ ในกรณีที่มีอาระยะปฐาละและยึดไว้ครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้โดยระบุหมายเลขกำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียดเพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

สำหรับเจ้าหน้าที่			
จำนวนประเภทสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ☐ กลุ่มวิศวกรรม สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (วิศวกรรม) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ไฟฟ้า) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ฟิสิกส์)	☐ กลุ่มเคมี สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (เคมีเทคนิค) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (ปิโตรเคมี) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (เทคโนโลยีชีวภาพ) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (เภสัชภัณฑ์)	สิทธิบัตรการออกแบบ ☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 1) ☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 2) ☐ สิทธิบัตรการออกแบบ (ออกแบบผลิตภัณฑ์ 3)	อนุสิทธิบัตร ☐ อนุสิทธิบัตร (วิศวกรรม) ☐ อนุสิทธิบัตร (เคมี)

